



[TOAMNA 2013 ▶ NR. 47]

panorama

inforegio

▶ Ecoinovare

Economia verde devine vârful de lance al regiunilor UE

▶ OPEN DAYS: Regiunile și orașele Europei își iau avântul către 2020

▶ Strategii macroregionale

▶ Fondul de solidaritate al UE: mai rapid și mai simplu

Politică
Regională
și Urbană



▶8

▶ EDITORIAL 3

Comisarul Johannes Hahn

▶ URGENTAREA ȘI SIMPLIFICAREA SPRIJINULUI UE ÎN CAZ DE DEZASTRE 4-5

▶ POLITICA REGIONALĂ: UN MOTOR AL CREȘTERII ÎN PERIOADA ACTUALĂ DE CRIZĂ? 6-7

▶ ARTICOL PRINCIPAL 8-11

REGIUNILE DESCHID DRUMUL CĂTRE ECOINOVARE ȘI CĂTRE CREȘTERE INTELIGENTĂ ȘI DURABILĂ

▶ UNIVERSITATEA OPEN DAYS 12-13

▶ FEDR ÎN SECTORUL LOCUINTELOR 14-15

▶ GRUPAREA EUROPEANĂ DE COOPERARE TERITORIALĂ 16-17

▶ CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII 18-19

▶ CHINA, JAPONIA ȘI UE 20-21

▶ ABORDAREA MACROREGIONALĂ 22-25

▶ ÎN CUVINTE PROPRII 26-29

Perspective naționale și regionale asupra politicii de coeziune

▶ HĂRȚI 30-31

Populația expusă riscului de sărăcie sau de excluziune socială, 2011

Modificări la nivelul ponderii populației expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, 2008-2011

▶ ȘTIRI PE SCURT 32-33

▶ EXEMPLE DE PROIECTE 34-37

Exemple de proiecte din Republica Cehă, Spania și Regatul Unit și de cooperare teritorială europeană

▶ EVALUAREA EX POST A POLITICII DE COEZIUNE, 2007-2013 38-39

▶ AGENDĂ 40



▶14



▶22



▶26



▶38

Fotografii (pagini):

Copertă: Instalare de panouri solare în Zadar, Croația © Milosz_M/Shutterstock.com

Paginile 3, 6, 7, 20, 21, 22, 32, 34: © Comisia Europeană

Pagina 4: © Shutterstock

Paginile 8-9: © Comisia Europeană, Le Havre © Igor Plotnikov/Shutterstock.com

Pagina 10: © Styria, Austria

Pagina 11: © Cleantech, Finlanda

Pagina 13: © Asociația pentru studii regionale

Pagina 14: © ECORYS

Pagina 19: © INITS

Paginile 24-25: Insula Sveti Stefan © Inițiativa adriatico-ionică;

Ventspils © Shutterstock; Baltic Deal © Leyre Mira

Pagina 27, 28, 29: Țările de Jos © Provincia Noord-Brabant;

Republica Cehă © Ministerul Dezvoltării Regionale; Belgia

© Région de Bruxelles-Capitale/Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Pagina 33: © Gobierno de Extremadura

Pagina 35, 36, 37: © LEC; © FIN-EN; © ROP Střední Čechy

Paginile 38-39: Germania © CRTD; Londra © Ravensbourne

College of Design and Communication; Spania © IDEA

Această revistă este tipărită pe hârtie reciclată în limbile engleză, franceză și germană. Ea este disponibilă online în 22 de limbi la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_ro.cfm

Conținutul acestui număr a fost finalizat în august 2013.

AVIZ JURIDIC

Nici Comisia Europeană, nici altă persoană care acționează în numele acesteia nu pot fi considerate responsabile nici pentru modul în care pot fi folosite informațiile incluse în prezenta publicație, nici pentru erorile care pot surveni în pofida pregătirii și verificării atente. Prezenta publicație nu reflectă neapărat punctul de vedere sau poziția Comisiei Europene.

ISSN 1830-933X

© Uniunea Europeană, 2013

Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei.

Pentru utilizarea sau reproducerea materialelor cu drepturi de autor ale părților terțe menționate ca atare trebuie obținută permisiunea de la deținătorul (deținătorii) drepturilor de autor.



▶ EDITORIAL

Johannes Hahn

*Membru al Comisiei Europene
responsabil pentru politica regională*

Statele membre au ajuns la un acord pe tema Cadrului financiar multianual 2014-2020, care stabilește sumele maxime disponibile pentru fiecare categorie importantă de cheltuieli. Acesta este supus acum aprobării în cadrul Parlamentului European și al Consiliului în această toamnă. Cu toate că se vor aplica reduceri în multe domenii, politica regională este unul din sectoarele cel mai puțin afectate.

Prezenta decizie reprezintă recunoașterea la cel mai înalt nivel a importanței politicii de coeziune, aceasta contribuind la activitatea și creșterea economică, precum și la crearea de locuri de muncă. În ultimii ani, politica regională s-a transformat dintr-o politică orientată către infrastructură într-o politică de investiții destinată stimulării creșterii economice și creării de locuri de muncă. Fondurile regionale constituie, în prezent, principalele motoare ale Europei în vederea reorientării, restructurării și modernizării economiei de pe continent, în acord cu obiectivele strategiei Europa 2020.

Politica regională a UE pentru perioada 2014-2020

Noua reformă a politicii regionale a UE va asigura instrumentele necesare pentru ca Europa să facă mai bine față provocărilor cu care se confruntă în realizarea creșterii pe termen lung, precum șomajul, deficitul de competitivitate și schimbările climatice. Scopul investițiilor aferente următoarei perioade financiare este acela de a genera reforme structurale. Acestea sprijină domeniile cheie pentru dezvoltare economică, cum ar fi sprijinirea IMM-urilor, cercetarea și inovarea, agenda digitală și economia cu emisii scăzute de dioxid de carbon, astfel cum prevede agenda de creștere a strategiei Europa 2020. Aceste acțiuni vor mobiliza întregul potențial al regiunilor Europei în procesul de reclădire a economiei proprii pe baze competitive.

Inovarea reprezintă una dintre prioritățile cheie ale politicii regionale pentru perioada 2014-2020, fiind necesară o „politică regională inteligentă” pentru a utiliza cât mai oportun resursele publice limitate. Cheia acestei strategii este specializarea inteligentă, care presupune ca o regiune să selecteze un număr limitat de priorități economice, luând în considerare propriile atuuiri și avantaje competitive de pe piața internațională. Calea specializării inteligente implică existența unei idei clare cu privire la punctele tari și punctele slabe ale unei regiuni. Toate fondurile și eforturile ar trebui concentrate în acest sens, pentru asigurarea unui impact cât mai de durată și a unei utilizări cât mai oportune a resurselor limitate.

Regiunile și orașele Europei își iau avântul către 2020

Ediția din 2013 a OPEN DAYS, intitulată „Regiunile și orașele Europei își iau avântul către 2020” și urmând să aibă loc între 7 și 10 octombrie 2013, survine într-o perioadă deosebit de importantă pentru politica de coeziune. Regiunile și orașele vor finaliza în următoarele luni pregătirile pentru programele din cadrul politicii de coeziune a UE pentru perioada 2014-2020. OPEN DAYS va constitui șansa perfectă ca acestea să afle mai multe detalii despre prioritățile și provocările următoarei etape din cadrul fondurilor structurale și de investiții, precum și să facă schimb de idei privind o mai bună orientare a acestor fonduri. Este esențial ca regiunile și orașele să contribuie la conturarea politicilor regionale cu un impact concret benefic pentru cetățenii Europei și să genereze creștere pe termen lung.



▶ URGENTAREA ȘI SIMPLIFICAREA SPRIJINULUI UE ÎN CAZ DE DEZASTRE

CE ÎNVĂȚĂMINTE PUTEM DESPRINDE ÎN URMA EVALUĂRII IMPLEMENTĂRII POLITICII ÎNTR-O PERIOADĂ DE CRIZĂ?

Aproximativ 500 milioane EUR au fost alocate Italiei în urma seismului ce a zguduït regiunea Abruzzo în aprilie 2009.

Timp de mai bine de un deceniu, Fondul de solidaritate al Uniunii Europene (FSUE) a oferit sprijin regiunilor din Europa lovite de dezastre naturale majore. Noile propuneri avansate de Comisia Europeană urmăresc să urgenteze, să simplifice și să eficientizeze modul de operare al Fondului pentru dezastre. Acesta va asigura plăți în avans și criteriile aplicabile potențialilor beneficiari vor fi mai clare.

De la înființarea sa în 2002, Fondul de solidaritate al UE a oferit sprijin în cazul a 52 de dezastre produse pe întregul teritoriu al Europei, printre care cutremure, incendii forestiere, secetă, furtuni și inundații. Au fost alocate ajutoare în valoare de peste 3,2 miliarde EUR în 23 de țări.

În urma noilor propuneri prezentate la 25 iulie, regiunile lovite pentru prima dată de dezastre vor dispune de o plată în avans. Suma se va ridica la 10% din totalul contribuției prevăzute (plafonate la 30 milioane EUR).

Procesul de obținere de ajutoare va fi urgentat prin fuziunea procedurilor de aprobare și implementare în cadrul unei decizii unice.

Sfera Fondului de solidaritate va fi clarificată prin limitarea acestuia la dezastrele naturale și includerea unei dispoziții speciale în cazul situațiilor de secetă. Vor fi incluse anumite dezastre cauzate de om, care sunt consecința directă a unei catastrofe naturale, având efect de cascadă.

Vor fi introduse norme mai clare în materie de eligibilitate și va exista un singur criteriu pentru dezastrele „regionale” de mai mici dimensiuni. Acesta va avea la bază un prag de 1,5% din produsul intern brut al regiunii în cauză.

Necesitatea reformelor

Fondul de solidaritate a fost creat ca reacție la inundațiile devastatoare care au lovit Europa Centrală în vara lui 2002. Printre intervențiile notabile se numără cele din cazul cutremurului din regiunea Abruzzo, Italia, survenit în 2009 și al

OBIECTUL CHELTUIELILOR

FSUE suplimentează cheltuielile statelor membre pentru a finanța operațiuni de urgență de maximă importanță derulate de autoritățile publice, precum:

- ▶ restaurarea ordinii de funcționare a infrastructurii de bază, de exemplu, a infrastructurii de energie, apă, transport, telecomunicații, sănătate și educație;
- ▶ acoperirea temporară a costurilor serviciilor de urgență pentru a răspunde nevoilor imediate ale populației;
- ▶ asigurarea de infrastructuri de prevenire, precum baraje și diguri;
- ▶ măsuri pentru protejarea patrimoniului cultural;
- ▶ operațiuni de curățare.

Daunele private, precum daunele aduse gospodăriilor și întreprinderilor private, precum și pierderile financiare, inclusiv în sectorul agricol, sunt considerate în principiu neasigurabile și, prin urmare, nu sunt incluse.

celui din regiunea Emilia-Romagna, din mai 2012, acestea însumând ajutoare în valoare de peste 1 miliard EUR. Intervenția de urgență a fondului a fost solicitată de multe state UE, pentru a putea face față daunelor cauzate de inundații, furtuni și incendii forestiere. În prezent, fondul este implicat în acțiuni de sprijin în cazul inundațiilor devastatoare produse la începutul acestui an în Germania și în țările învecinate din Europa Centrală.

Asistența din Fondul de solidaritate este alocată în special pentru finanțarea operațiunilor de urgență derulate de autoritățile publice. Daunele suferite de persoanele private sau pierderile financiare nu sunt incluse. Sprijinul financiar este disponibil tuturor statelor membre și țărilor care au demarat negocierile de aderare.

Cu toate acestea, a devenit tot mai clar, încă la înființarea fondului, că procesul de finanțare nu a fost suficient de prompt. Procedura de acordare de asistență a fost îndelungată, perioada până la efectuarea plăților durând adesea până la un an de la producerea dezastrului.

Cu toate că instrumentul a înregistrat rezultate foarte bune în cazul dezastrului natural „majore”, două treimi din cererile de intervenție primite se referă la dezaastre de dimensiuni mult mai mici, așa-numitele dezaastre „regionale”, unde valoarea daunelor nu atinge pragul impus. Multe dintre aceste cereri nu au îndeplinit criteriile excepționale, fiind astfel respinse, ceea ce a generat nemulțumire în rândul populației afectate.

Noile propuneri arată mai clar cine și ce anume se va înscrie în sfera eligibilității, în special în ceea ce privește dezaastrele

„regionale”. Normele au fost simplificate, astfel încât ajutorul să poată fi acordat mai rapid, fiind oferită pentru prima dată posibilitatea unei plăți în avans.

Prioritate tematică – prevenirea riscurilor

Modificarea de regulament privind Fondul de solidaritate încurajează statele membre să pună în aplicare strategii de prevenire a dezastrului și de gestionare a riscurilor. În cursul noii perioade de finanțare 2014-2020, prevenirea riscurilor se va număra printre prioritățile tematice ale politicii de coeziune, care va dispune de fonduri considerabile de îndată ce statele membre vor dezvolta noi programe cu finanțare din fondurile structurale.

Modul de funcționare

În cazul unui „dezastru de proporții”, există un singur criteriu de eligibilitate – daune care depășesc un anumit prag, specific pentru fiecare țară în parte.

În cazul așa-numitelor „dezaastre regionale”, de mai mici dimensiuni, există în prezent o propunere de stabilire a unui prag similar de 1,5% din PIB-ul regiunii respective în locul criteriilor destul de complicate aflate în vigoare, referitoare la efectele dezastrului asupra populației regiunii în cauză, la stabilitatea economică și condițiile de trai.

Autoritățile naționale ale țării afectate pot trimite o cerere Comisiei Europene în termen de cel mult 10 săptămâni de la primele daune înregistrate. În continuare, Comisia analizează cererea și, dacă ajunge la concluzia că sunt îndeplinite condițiile necesare mobilizării FSUE, propune autorității bugetare un ajutor adecvat.

De îndată ce Parlamentul și Consiliul dispun acordarea respective sume, ajutorul este plătit imediat într-o singură tranșă. Nu există o cerință de programare sau cofinanțare. Ajutorul poate fi utilizat pentru finanțarea de măsuri de urgență încă din prima zi a dezastrului.

Comisarul Johannes Hahn a afirmat în acest sens: „Trebuie să fim mai prompt și rapizi în suplimentarea eforturilor naționale de reconstrucție și revenire în urma dezastrului [...]. Modificările convenite vor urgenta, clarifica și simplifica utilizarea Fondului de solidaritate”.

Propunerea a fost trimisă spre aprobare Parlamentului European și Consiliului.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/solidarity/index_ro.cfm

▶ POLITICA REGIONALĂ: UN MOTOR AL CREȘTERII ÎN PERIOADA ACTUALĂ DE CRIZĂ?



A fost coadă pentru obținerea unui loc în sala de conferințe a Reprezentanței CE de la Berlin și asistarea la o discuție despre aspectele pozitive și negative ale fondurilor structurale ale UE. Dezbateră a fost organizată ca reacție la un studiu controversat publicat de grupul de reflecție Open Europe. Lucrarea a denunțat o „relație nesatisfăcătoare între fondurile alocate și rezultatele obținute”, sugerând limitarea sprijinului din politica regională la cele mai sărace regiuni și țări din UE, în timp ce statele mai bogate ar urma să își gestioneze propria politică regională.

Comisarul Hahn a explicat că noua programare a fondurilor structurale și de investiții, care începe din 2014, răspunde necesității unei eficientizări sporite a politicii regionale, punând accentul pe proiectele referitoare la strategia Europa 2020 pentru creștere și locuri de muncă. Mai mult, noua abordare privind politica regională presupune o legătură mai strânsă între cheltuieli și anumite condiții prealabile specifice, precum existența unei strategii în materie de rețele naționale de transport. Un element nou îl reprezintă, de asemenea, accentul mai puternic pus pe dezvoltarea economică, mai degrabă decât pe finanțarea exclusivă a proiectelor de infrastructură.

Drept răspuns la obiecțiile ridicate de Prof. Wohlgemuth, comisarul Hahn a explicat fără echivoc că o limitare a sprijinului structural acordat regiunilor defavorizate nici nu poate

Politica structurală a UE rămâne în centrul atenției opiniei publice, în special în perioade de criză economică și măsuri de austeritate. O dezbateră transparentă și deschisă reprezintă cheia transmiterii mesajelor UE și cu cât dezbateră este mai transparentă și mai deschisă, cu atât mai bine. Panorama prezintă o astfel de dezbateră recentă, la care au participat Johannes Hahn, Comisarul european pentru politică regională și Prof. Dr. Michael Wohlgemuth, Directorul Open Europe Berlin și care a fost organizată pe 19 iulie la sediul Reprezentanței Comisiei Europene de la Berlin.

intra în discuție. „Finanțarea este necesară în toate regiunile UE, în vederea garantării unei implementări la scară largă a strategiei Europa 2020”, a afirmat comisarul Hahn.

În continuarea dezbaterii, reprezentanții landurilor germane (atât estice, cât și vestice) au subliniat faptul că fondurile structurale și de investiții acordate de Bruxelles reprezintă o garanție care le conferă mult mai multă siguranță decât fondurile regionale retribuite de guvernul de la Berlin. Un reprezentant al landului Brandenburg a afirmat chiar că sprijinul regional este extrem de important pentru landurile din estul Germaniei, având în vedere că așa-numita taxă de solidaritate pentru noile landuri, acordată la un moment dat în urma reunificării Germaniei, a expirat. Mai mult, potrivit afirmațiilor reprezentanților regiunilor germane, fondurile regionale au fost percepute – atât în regiunile sărace, cât și în cele bogate – ca fiind un instrument important pentru stimularea acceptării politicii UE în rândul cetățenilor.

Cu toate că Prof. Wohlgemuth a salutat reformele în materie de politică regională, acesta și-a menținut poziția, reiterând argumentele în favoarea concentrării finanțării exclusiv în regiunile și statele sărace. El a insistat asupra problemelor ce decurg din previziunile incorecte care conduc la o eficiență redusă a costurilor în cazul unor proiecte cu finanțare UE. Un reprezentant al sindicatelor DGB din Germania a solicitat o coordonare mai strânsă a proiectelor între diversele



„Finanțarea este necesară în toate regiunile UE, în vederea garantării unei implementări la scară largă a strategiei Europa 2020. ”

Johannes Hahn – Comisarul european pentru politică regională

regiuni UE, ținând seama de tranziția din domeniul energetic („Energiewende”).

A urmat o dezbatere încinsă pe marginea criteriilor de eligibilitate pentru fondurile de coeziune. Comisarul Hahn a confirmat că aceste criterii, care au un impact esențial asupra alocării finale, reprezintă o sursă de conflict între state membre. Mai mult, acesta a afirmat că o problemă deosebită este aceea a alocării fondurilor în baza criteriilor de eligibilitate, deoarece Comisia nu are dreptul să facă uz decât de datele cele mai recente și validate. Potrivit explicațiilor furnizate de comisarul Hahn, acesta a fost motivul pentru care în cazul Greciei alocarea de fonduri s-a întemeiat pe datele din perioada anterioară izbucnirii crizei datoriiilor.

Dezbaterea, organizată de Direcția Generală Politică Regională și Urbană a Comisiei Europene și de Reprezentanța CE de la Berlin, a fost extrem de bine primită de către public pentru controversele ridicate și transparența caracteristică. Aceasta a demonstrat și că politica structurală a UE va rămâne în centrul atenției opiniei publice, în special în perioade de criză, de măsuri de austeritate și sprijin redus pentru proiectele UE în general. Cu cât dezbaterea se dovedește mai transparentă, cu atât mai bine.

▶AFLAȚI MAI MULTE

<http://ec.europa.eu/deutschland>

Proiectul BENET are ca obiect cercetarea în domeniul combustibililor alternativi din biomasă în Finlanda.



▶ REGIUNILE DESCHID DRUMUL CĂTRE ECOINOVARE ȘI CĂTRE CREȘTERE ÎNTELIGENTĂ ȘI DÛRABILĂ



Academia energetică din insula Samsø reprezintă un punct central al cercetării în materie de energie regenerabilă și durabilă din Danemarca.

Creșterea durabilă constituie unul din principiile de bază ale strategiei Europa 2020 – dezvoltarea unei economii europene mai verzi, mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor și mai competitive. Regiunile Europei, împreună cu fondurile structurale și de investiții ale UE reprezintă motorul care transformă aceasta într-o realitate.

La demande mondiale en technologies environnementales, Cererea globală de tehnologii de mediu, de produse și servicii ecologice și de idei de proiectare durabile înregistrează o creștere fulminantă. Piața internațională, estimată în prezent la 1,15 trilioane EUR pe an, s-ar putea chiar dubla, estimările pentru 2020 ridicându-se în medie la aproximativ 2 trilioane EUR anual.

Uniunea Europeană a înregistrat progrese considerabile încercând să profite de această tendință globală. UE admite necesitatea consolidării sinergiei dintre creșterea inteligentă și durabilă pentru a face față schimbărilor climatice, provocărilor în materie de mediu și energie, precum și penuriei tot mai acute de resurse. Continuarea modelelor noastre actuale de consum și producție nu reprezintă o opțiune. Este necesar ca UE să se transforme într-o economie verde orientată către inovare, iar politica regională ca vehicul de investiții reprezintă astăzi un factor esențial pentru concretizarea acestor idei.

Sectorul industriei ecologice din Europa înregistrează deja o creștere rapidă. Acesta asigură 3,4 milioane de locuri de muncă, având o cifră de afaceri anuală superioară celei din cadrul industriei siderurgice, constructoare de mașini sau farmaceutice.

Există o multitudine de dovezi care confirmă că regiunile și orașele importante dețin un rol major în stimularea inovării, la nivelul acestora regăsindu-se cluster industriale, centre de competență, incubatoare, parcuri tehnologice și multe alte tipuri de vehicule formale și informale ale inovării. Statele membre ale UE cu cele mai ridicate investiții în cercetare și capacitate antreprenorială în sectoare precum cel al energiilor regenerabile, al serviciilor ecosistemice și al ecoinovării se dovedesc în prezent cele mai competitive economii din UE.

Instituțiile UE dețin deja un rol important în promovarea economiei verzi. În perioada 2007-2013, proiectele de mediu au beneficiat de investiții directe și indirecte în valoare de aproximativ 105 miliarde EUR, și anume 30% din fondurile disponibile în cadrul politicii de coeziune. Din această sumă, 54 miliarde EUR au fost alocate serviciilor de mediu, precum gestionarea deșeurilor și a apei, protecția naturii și protecția contra riscurilor. Aproximativ 3 miliarde EUR au fost orientate către ecoinovare la nivelul IMM-urilor, iar 48 miliarde EUR către acțiunile de reducere a emisiilor de dioxid de transport, cum ar fi transportul curat, eficiența energetică și energiile regenerabile.



Ideea locuințelor ecologice pentru studenți a pornit din Olanda și a fost pusă în practică în Le Havre, Franța.



În domeniul eficienței energetice, au fost investite aproximativ 10 miliarde EUR, din care 4,9 miliarde EUR au fost direcționate către sursele de energie regenerabilă, precum biomasa (1,8 miliarde EUR), energia solară (1,2 miliarde EUR), energia hidroelectrică/geotermală (1,2 miliarde EUR) și energia eoliană (0,6 miliarde EUR).

Un motor de bază al competitivității la nivel global

Uniunea Europeană percepe tot mai mult ecoinovarea ca fiind unul din cele mai importante motoare ale economiei sale și ale competitivității sale la nivel global.

În cadrul noii perioade de programare 2014-2020, o serie de obiective tematice ale noii politici de coeziune se referă la ecoinovare. Vor fi promovate măsuri destinate încurajării trecerii la o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon, protecție a mediului, eficiență sporită în utilizarea resurselor, transport durabil și dezvoltarea unei economii circulare.

Acestea sunt strâns legate în cadrul eforturilor de promovare a investițiilor adecvate stimulării creșterii economice și creării de locuri de muncă.

La finele anului 2011, UE a adoptat planul de acțiune în materie de ecoinovare care, asigurând o înțelegere sporită a ecoinovării la nivelul pieței, a fost conceput în vederea creșterii performanțelor de mediu, generării de creștere economică și

noi locuri de muncă și asigurării unei utilizări mai eficiente a resurselor limitate din UE.

Ecoinovarea include orice inovare care reduce utilizarea resurselor naturale și scade procentul de substanțe dăunătoare eliberate în cadrul întregului ciclu de viață. Ecoinovarea se regăsește în toate tipurile de produse, servicii, metode de marketing, structuri organizaționale noi sau semnificativ îmbunătățite.

Finanțarea pentru competitivitate

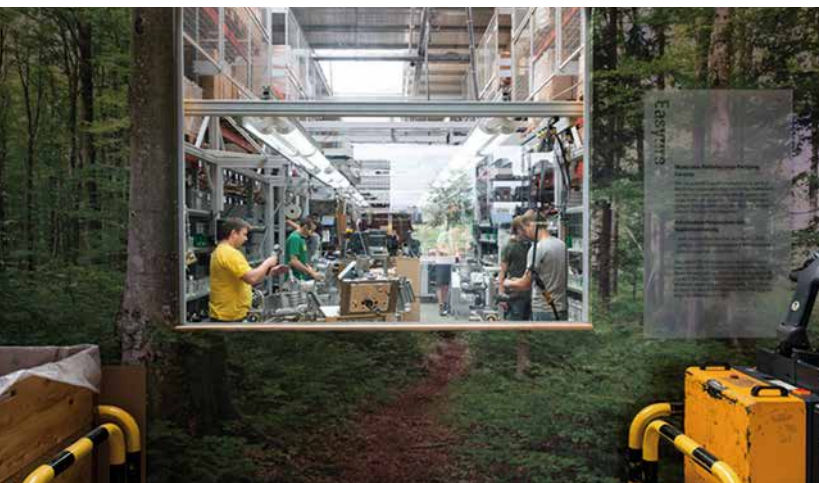
Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) oferă sprijin important regiunilor și IMM-urilor din regiunile respective în vederea sporirii competitivității acestora. Acestea pot fi redistribuite prin măsuri specifice orientate către utilizarea eficientă a resurselor, precum programul ENWORKS⁽¹⁾ din Regatul Unit, care a primit premiul RegioStars 2013 la categoria „Creștere durabilă”⁽²⁾. Mai mult, în vederea sprijinirii întreprinderilor din sectorul ecoinovării, în special a IMM-urilor, în sensul punerii pe piață a rezultatelor obținute de acestea în laborator, Programul-cadru pentru competitivitate și inovație al UE (CIP) asigură echitate, facilități pentru crearea de rețele și subvenții unice pentru proiectele viabile. Disponând de un buget de aproximativ 200 milioane EUR pentru perioada 2008-2013, CIP a oferit sprijin soluțiilor testate tehnic (produse, procese, tehnologii), în vederea unei utilizări mai optime a resurselor naturale ale Europei. Peste 240 de proiecte finanțate în cadrul schemei destinate ecoinovării se află deja în curs de derulare în domenii precum cel al reciclării materialelor, al apei, al materialelor durabile de construcții, al întreprinderilor verzi sau al alimentelor și băuturilor. Proiectele au fost dezvoltate în primă fază de către întreprinderile mici orientate către inovare, dar care aveau nevoie de capital inițial pentru a-și realiza potențialul de creștere.

Un studiu recent a arătat că investițiile în aceste IMM-uri verzi care activează în sectorul tehnologiilor inovatoare de mediu generează profituri peste medie, duc la crearea de locuri de muncă de calitate și atenuază, de asemenea, efectele asupra mediului. Investițiile fondurilor UE pentru ecoinovare înregistrează deja un profit de douăzeci de ori mai mare. La fiecare euro investit, beneficiarii au câștigat 20 EUR. Mai mult, fiecare proiect sprijinit a generat încă 8 locuri stabile de muncă cu normă întreagă. Transformată în bani, valoarea acestor economii ecologice se ridică la peste 800 milioane EUR în mai bine de cinci ani, fără a trece cu vederea beneficiile semnificative în materie de mediu datorate economiei de apă, reducerii emisiilor de gaze cu efecte de seră și reducerii deșeurilor.

Proiectele în materie de ecoinovare care au beneficiat de finanțare acoperă o serie largă de sectoare și activități, de la producția de acizi grași omega 3 din alge până la producția nepoluantă de piele.

(1) www.enworks.com

(2) http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_13_en.cfm



Programul „Energie inteligentă – Europa” (IEE), demarat în 2003, a continuat să promoveze politicile UE în materie de eficiență energetică și energii regenerabile. IEE asigură sprijin în domenii precum cel al energiilor regenerabile, al construcțiilor ecologice, al industriilor, produselor de consum și transporturilor. Aflat în derulare până în 2013, programul este deschis tuturor statelor membre UE, precum și Norvegiei, Islandei, Liechtensteinului și Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei. Acesta dispune de un buget de 730 milioane EUR destinat finanțării de proiecte.

Specializare inteligentă

UE admite că multe regiuni dispun de avantaje comparative specifice și ar trebui să pună accentul pe acestea. Într-adevăr, unele regiuni au deja o tradiție în dezvoltarea de tehnologii durabile și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor.

Contextul regional și local a devenit mai important ca niciodată pentru stimularea creșterii durabile. În primul rând, regiunile sunt familiare cu sistemele locale de inovare și dețin capacitatea de a mobiliza actorii economici în vederea atingerii unui obiectiv comun. În al doilea rând, acestea se află într-o poziție bună să obțină o cunoaștere deplină a patrimoniului natural local, precum și a provocărilor de mediu.

Este un fapt recunoscut că nu există o rețetă „universal valabilă” pentru dezvoltarea și implementarea de strategii care creează o legătură între creșterea durabilă și creșterea inteligentă. Fiecare regiune trebuie să profite de propriile oportunități și poate solicita sprijin din partea politicii regionale a UE.

Strategia pentru specializare inteligentă are drept obiectiv identificarea sectoarelor industriale strategice din fiecare regiune și orientarea strategiilor sale de cercetare, inovare și investiții către acestea. Activitățile de inovare pot varia de la cercetare și dezvoltare de ultimă generație, până la idei inovatoare în materie de construcții, mobilitate, proiectare, management energetic și modele de afaceri.

STYRIA – „GREEN TECH VALLEY” A AUSTRIEI

În Austria se află unul dintre cele mai importante clustere tehnologice ecologice, și anume Eco World Styria. Styria a concentrat un număr mare de întreprinderi de mediu înființate încă din anii '70.

Agenția pentru sprijinirea întreprinderilor locale a contribuit la dezvoltarea unei rețele libere de promovare a proiectelor în domeniul tehnologiilor ecologice, iar până în 2005, rețeaua respectivă a evoluat într-un cluster solid. În prezent, acest cluster include aproximativ 200 de întreprinderi și centre de cercetare care dezvoltă soluții de viitor în materie de inginerie de mediu.

Eco World Styria pune accentul pe un model de cooperare între mediul de cercetare, întreprinderi și guvern, conceput pentru a ridica ștacheta în domeniul ecoinovării. Clusterul oferă întreprinderilor sale o serie impresionantă de servicii, inclusiv sprijin pentru dezvoltarea unei strategii de piață, evaluarea potențialului de inovare, identificarea partenerilor în materie de cercetare și dezvoltare, servicii de finanțare și căutare de investitori.

Bugetul total al proiectului de dezvoltare a clusterului pentru perioada 2007-2012 s-a ridicat la 888 800 EUR. Jumătate din această sumă a fost asigurată din FEDR. Succesul clusterului a contribuit la creșterea semnificativă a nivelului de autofinanțare, care în prezent este de 40%. Acest procent include taxele de participare în calitate de membru al clusterului și veniturile din proiecte și servicii.

Eco World Styria și partenerii săi strategici pot asigura creșterea durabilă a clienților clusterului prin întregul lanț valoric în domeniile biomasei, energiei solare, gestiunii fluxului de materiale și deșeurilor și apei.

Acestea se bazează pe avantajele comparative ale regiunilor și pot asigura o utilizare mai eficace a fondurilor publice. De asemenea, pot sprijini regiunile să își concentreze resursele asupra câtorva priorități cheie, în loc să disipeze investițiile într-o gamă largă de domenii și sectoare economice.

Una din aceste priorități a „Strategiei pentru specializare inteligentă a Scoției”, de exemplu, este aceea de a utiliza bogăția resurselor naturale, precum energia valurilor, în vederea producerii de energii regenerabile. Acest sector asigură deja peste 11 000 de locuri de muncă pe întreg teritoriul Scoției. Finlanda a adoptat recent o strategie guvernamentală de promovare a tehnologiilor ecologice (a se vedea căsuța).

FINLANDA – ORIENTATĂ CĂTRE SPECIALIZAREA ÎN DOMENIUL TEHNOLOGIILOR ECOLOGICE LA NIVEL NAȚIONAL

Tehnologiile ecologice reprezintă unul din sectoarele cu cea mai rapidă creștere la nivel global. Dimensiunea piețelor internaționale se ridică la aproximativ 1 600 miliarde EUR (aproximativ 6% din PIB), cu o rată de creștere anuală de aproximativ 10%.

În 2011, Finlanda număra peste 2 000 de întreprinderi active în sectorul tehnologiilor ecologice. Cifra lor de afaceri totală (20,6 miliarde EUR) reprezintă 10,9% din PIB, cu o creștere de 10,6% față de anul anterior. Valoarea exporturilor de tehnologii ecologice ale Finlandei este de aproximativ 12 miliarde EUR, aproape 20% din totalul exporturilor finlandeze.

În februarie 2012, Guvernul Finlandei a lansat un program strategic pentru tehnologiile ecologice, cu scopul de a transforma tehnologia ecologică într-o prioritate a politicii economice a țării. Scopul programului este să determine crearea de 40 000 de locuri de muncă în sectorul tehnologiilor ecologice din Finlanda până în 2020 și să dubleze cifra totală de afaceri a întreprinderilor din acest sector de la aproximativ 20 miliarde EUR la 40 miliarde EUR până în 2018.

Printre atuurile sectorului tehnologiilor ecologice din Finlanda se numără producția de energie ecologică, eficiența energetică a producției și construcțiilor, procesele industriale eficiente din punct de vedere energetic, tratarea apei, gestionarea deșeurilor și reciclarea. Măsurile din programul „Energie ecologică” includ reducerea utilizării cărbunelui, gazelor naturale și energiei electrice importate și sporirea utilizării energiei eoliene, solare și bio-energiei, creșterea eficienței energetice și crearea de noi întreprinderi, înlocuirea stocului actual de vehicule cu vehicule electrice și generarea de stimulente.

Strategia include crearea unei piețe naționale optime pentru întreprinderile din sectorul tehnologiilor ecologice și sprijinirea stimulării creșterii acestor întreprinderi prin intermediul internaționalizării.



Pe parcursul primilor doi ani de funcționare a programului (2012-2013), accentul a căzut pe promovarea energiilor ecologice, a eficienței energetice (prin utilizarea TIC) și a unei industrii miniere ecologice ca sectoare pilot, pe lângă dezvoltarea unui mediu de funcționare care să sprijine creșterea sectorului tehnologiilor ecologice în general. În sprijinul adoptării de noi soluții în materie de tehnologii ecologice vor fi utilizate achizițiile publice. În 2011, valoarea achizițiilor publice din Finlanda s-a ridicat la 32,5 miliarde EUR. Până la finele anului 2013, obiectivul este acela de a dispune de cel puțin 1% din achizițiile publice, și anume 325 milioane EUR, în sprijinul cotațiilor de pe piața națională ale întreprinderilor din sectorul tehnologiilor ecologice care urmăresc să se extindă la nivel internațional.

Programul are în vedere promovarea înființării a 5-6 centre importante de consultanță în sectorul tehnologiilor ecologice, în special în domeniul energiilor ecologice și a eficienței energetice. În plus, este analizată posibilitatea înființării unui centru de consultanță concentrat pe domenii specifice, de exemplu energia valurilor. De asemenea, guvernul promovează internaționalizarea IMM-urilor, în special pe piețele aflate în creștere: China, India, Rusia și Brazilia. Obiectivul este acela de a sprijini accesul pe piețele internaționale a 80 de noi întreprinderi până în 2018.

Energie durabilă – Eficiență energetică în sectorul locuințelor

Pe durata următoarei perioade de finanțare, toate regiunile vor fi obligate să investească o sumă importantă din fondurile FEDR în energie durabilă. Mai mult, noul program nu va include restricții privind investițiile vizând eficiența energetică din sectorul locuințelor (limitate în prezent la 4% din FEDR).

Orașele care produc aproximativ 70%-80% din totalul emisiilor de gaze cu efect de seră reprezintă zone vitale pentru introducerea unor soluții mai durabile în materie de mobilitate, energie și deșeuri.

Multe orașe experimentează deja noi abordări, iar cele care s-au numărat printre primele care au adoptat strategii ecologice se bucură deja de efectele pozitive ale acestora.

Trecerea cu succes la o economie cu emisii reduse de carbon și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, bazată pe inovare, va fi condiționată în mare măsură de deciziile adoptate la nivelul regiunilor și orașelor.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

Interconectarea creșterii inteligente și a creșterii durabile prin intermediul specializării inteligente:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/green_growth/greengrowth.pdf

▶ UNIVERSITATEA OPEN DAYS

CURS SPECIALIZAT DE TIP MASTER CLASS PE TEMA IMAGINII PE TERMEN LUNG A POLITICII DE COEZIUNE

Universitatea OPEN DAYS reprezintă o componentă importantă a celei de-a unsprezecea ediții a Săptămânii europene a regiunilor și orașelor, care va avea loc în luna octombrie. Aceasta va contribui la orientarea preocupărilor către demararea de noi cercetări academice în domeniul dezvoltării regionale și urbane.

Sub egida Universității OPEN DAYS vor fi organizate o serie de ateliere care să permită personalului academic, specialiștilor, oficialilor UE și altor participanți să facă schimb de opinii și să testeze noile concepte academice din domeniul politicilor regionale și urbane.

Au fost selectați o serie de profesori și cercetători renumiți din domeniul politicii de coeziune a UE și din alte domenii conexe de politică din diverse țări europene și invitați să susțină prelegeri și să participe în cadrul unor mese rotunde moderate, centrate pe cea de-a treia prioritate tematică a OPEN DAYS 2013, și anume: „Provocări și soluții”.

„Mediul academic deține un rol important în procesul de dezvoltare a politicii regionale, în special prin înțelegerea superioară a teritoriilor, cunoașterea atuurilor acestora și a caracteristicilor specifice în materie de guvernare”, a afirmat Prof. Eduarda Marques da Costa de la Universitatea din Lisabona. „Acesta promovează, de asemenea, dezbateri de natură conceptuală și metodologică, care sunt integrate în procesul decizional, precum și în cel de implementare a politicilor. Personalul academic dezvoltă programe de cercetare aplicată referitoare la evaluarea impactului, elaborează studii pe tema evaluării *ex-ante* și participă, de asemenea, în cadrul unor programe de cercetare avansată pe anumite tematici de actualitate în contextul 2014-2020”.

Curs specializat de tip Master Class

Pentru prima dată în cadrul Universității OPEN DAYS se organizează un curs specializat de tip Master Class, în parteneriat cu Asociația pentru Studii Regionale. Acesta va include o serie de seminarii la care au fost selectați să participe 77 de doctoranzi/tineri cercetători din domeniul politicii regionale și urbane. Participanții provin atât din UE, cât și din țări terțe.

Sesiunea de deschidere a cursului va fi centrată pe perspectivele politicii de coeziune pentru 2014-2020. Având tema „Politica de coeziune a UE: context economic, provocări ale guvernării și perspective”, această sesiune va trece în revistă istoria, motivele și contextul care au condus la actualul set de reforme.

Intervențiile vor analiza impactul politicii asupra schimbărilor de ordin economic și social ce au loc la nivel global și vor dezbate următoarele aspecte:

- ▶ Unde se pot găsi noi oportunități într-o economie mondială aflată în schimbare? Există forțe noi de concentrare geografică?
- ▶ Ce rol dețin în prezent diferitele niveluri de guvernare în obținerea de rezultate în cadrul procesului de revenire și al strategiei Europa 2020?
- ▶ Care sunt schimbările în materie de teritoriu, spațiu și politică începând din 2008 și ce semnificație au acestea pentru viitorul politicii de coeziune a UE?

Invitați speciali la cursul specializat de tip Master Class vor fi Prof. Eduarda Marques da Costa de la Universitatea din Lisabona, Prof. John Bachtler din cadrul Centrului de cercetare în domeniul politicilor europene de la Universitatea din Strathclyde, Scoția, precum și Prof. Phil McCann, Universitatea din Groningen, Olanda.



▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2013/od_university.cfm

Prof. Eduarda Marques da Costa, Institutul de Geografie și Planificare Spațială, Universitatea din Lisabona



În ultimele decenii, politica regională europeană a jucat un rol esențial în promovarea coeziunii și dezvoltării unui teritoriu aflat în extindere. Relevanța și eficacitatea politicilor din diferite țări și regiuni evidențiază importanța unui diagnostic structurat și a abordărilor teritoriale integratoare avute în vedere în cadrul orientărilor UE.

În realitate, provocările sunt destul de diferite la momentul actual. Acestea necesită o abordare flexibilă, pluridimensională și pe mai multe niveluri. Dacă analizăm zonele cu densitate scăzută, de exemplu, observăm că problemele nu s-au schimbat atât de mult (cum ar fi procesele de îmbătrânire sau o puternică dependență de sectorul public în domeniul ocupării forței de muncă și în ceea ce privește asigurarea convergenței). Însă teoriile privind dezvoltarea regională și politicile în materie de convergență la nivel regional au suferit modificări pentru a se adapta noilor abordări și vin cu răspunsuri legate de noile provocări și paradigme.

Aceeași logică este valabilă în teritoriile urbane, unde anumite probleme de fond încă predomină ori s-au acutizat, din cauza presiunilor privind utilizarea terenurilor sau a conflictelor de mediu. Relevanța acestora este în prezent exacerbată în zonele urbane extinse, în contextul schimbărilor climatice și al noilor provocări în materie de energie și resurse naturale.

Viiitoarea politică regională post-2020 se va confrunta la rândul său cu provocări globale intense, cu larg impact la nivelul orașelor și al teritoriilor slab urbanizate, cu efecte asupra coeziunii sociale a regiunilor europene. În acest context, mediul academic ar trebui să se implice mai mult în procesul decizional, extinzând dezbaterile teoretice și metodologice pentru o mai bună repartizare teritorială a politicilor europene.

Prof. Henrik Halkier, Profesor de studii regionale și turism, Universitatea din Aalborg, Danemarca



Dată fiind dependența de cale a procesului decizional, este evident riscul aplicării unor măsuri identice în regiuni diferite din Europa, în special în ceea ce privește programele UE, care prin natura lucrurilor trebuie să fie conforme cu un set standard de norme și reglementări. Mediul academic poate avea o contribuție semnificativă în ceea ce privește creșterea relevanței, a eficacității și eficienței intervențiilor politicii, dacă demonstrează specificitatea teritorială a aspectelor legate de dezvoltare.

Din multe rațiuni întemeiate, se pune un accent extraordinar pe creșterea impactului intervențiilor politicii prin intermediul monitorizării și evaluării. Aceste eforturi sunt limitate de perspectivele teoretice asupra relațiilor de cauzalitate din cadrul proceselor de dezvoltare și, într-adevăr, de datele disponibile factorilor de decizie. Mediul academic poate contribui prin lărgirea perspectivei teoretice asupra proceselor de dezvoltare și elaborarea de noi modalități de evaluare a impactului intervențiilor publice.

Două aspecte fundamentale post-2020, care ar trebui luate mai mult în considerare pentru evoluția pe termen lung a politicii regionale în Europa, se referă la:

- ▶ Importanța tot mai mare în domeniul inovării a combinării de diferite tipuri de cunoștințe și, într-adevăr, reunirea diverselor practici sociale de-a lungul granițelor existente. Cu toate că activitățile tradiționale în materie de cercetare și dezvoltare, de tipul celor de laborator, vor rămâne, desigur, importante, trebuie abordate aspectele mai largi legate de inovare în cadrul organizațiilor și de la o organizație la alta și în ceea ce privește serviciile private și publice și, de asemenea, în legătură cu regiunile și localitățile slab dezvoltate.
- ▶ Importanța conexiunilor extraregionale ale întreprinderilor și instituțiilor publice trebuie să fie recunoscută, astfel încât întreprinderile locale să beneficieze de sprijin pentru a colabora, de exemplu, cu cea mai bună instituție de cercetare, indiferent dacă aceasta din urmă se află în regiunea, țara sau pe continentul lor.



▶ FEDR ÎN SECTORUL LOCUINTELOR

FINANȚAREA GENEREAZĂ BENEFICII
„CONCRETE ȘI POZITIVE”

Proiecte în sectorul locuințelor sprijinite din FEDR în Tallinn, Estonia (a se vedea mai sus și mai jos).

Un nou studiu privind intervențiile din FEDR în sectorul locuințelor în perioada de programare 2007-2013 indică un efect pozitiv pe mai multe paliere. Având în vedere complexitatea și diversitatea problemelor de soluționat la nivelul UE, măsurile viitoare ar trebui să aibă în vedere o abordare integrată coroborată cu un cadru eficace și o implicare mai activă la toate nivelurile de guvernare.

De peste 20 de ani, UE sprijină regenerarea urbană și mediul urban printr-o varietate de programe. Începând din 2007, au fost alocate în mod explicit resurse din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) pentru intervenții în sectorul locuințelor.

Într-adevăr, în perioada 2007-2013, s-a produs integrarea „dimensiunii urbane” în politica de coeziune, rezultatul fiind acela că toate regiunile urbane au devenit potențiali beneficiari ai fondurilor structurale și de investiții ale UE.

La inițiativa Parlamentului European a fost realizat un studiu la nivelul întregii UE ⁽¹⁾, destinat evaluării utilizării FEDR în cadrul unora dintre primele proiecte din sectorul locuințelor în perioada de finanțare 2007-2013, precum și identificării unui rol propriu cât mai eficient pe viitor.

(1) Investiții în sectorul locuințelor sprijinite din Fondul european de dezvoltare regională 2007-2013, Locuințe sub egida regenerării urbane durabile.



TALLINN, ESTONIA

Economii de energie în sectorul locuințelor sociale

Tallinn a utilizat fonduri din FEDR pentru reînnoirea fondului său de locuințe sociale și de cămine pentru copii. În prezent se află în construcție nouă clădiri cu un grad ridicat de eficiență energetică, situate în diverse părți ale orașului. Acestea asigură un mediu mai bun de locuit pentru rezidenți, precum și un sprijin social de calitate superioară.

LA FORÊT, FRANȚA

Combaterea penuriei de combustibili în zonele defavorizate

În cadrul acestui proiect sunt reabilitate 446 de clădiri de locuințe sociale (opt clădiri construite în perioada 1965-1970), care au un consum ridicat de energie. Proiectul urmărește combaterea penuriei de combustibili și reabilitarea unui cartier defavorizat de locuințe sociale. Acestea sunt transformate în locuințe cu un consum redus de energie, ceea ce va duce la ameliorarea calității vieții și la creșterea siguranței rezidenților, precum și la o mai bună imagine a cartierului.

Probleme legate de sectorul locuințelor din UE

Întreaga Europă se confruntă în continuare cu probleme legate de slaba calitate a locuințelor, de inaccesibilitatea acestora din punct de vedere financiar și de eficiența lor energetică scăzută. Aceste probleme par să fie bine înrădăcinate și complexe, însă diferă considerabil de la un stat membru la altul.

Problemele legate de locuințe, cu care se confruntă orașele din Europa de Vest, sunt adesea concentrate în sectorul blocurilor de locuințe de mare înălțime și sunt cauzate de slaba calitate a materialelor și de defectele de proiectare. Problemele rezultate caracterizează zonele deteriorate aflate la periferia orașelor sau zonele de centru istoric.

Începând din 2007, noile state membre, care au aderat la UE în 2004 sau ulterior, au avut acces la FEDR pentru finanțarea proiectelor din sectorul locuințelor. Aceste țări dețin un patrimoniu impresionant de cădiri din perioada postbelică, considerate ca fiind probleme urbane majore. Potrivit studiului, în lipsa unor intervenții de amploare, multe proprietăți s-ar deteriora rapid, ducând la crearea de ghetouri pentru populația urbană săracă și generând, în același timp, o cerere ridicată de locuințe unifamiliale în suburbii.

Începând din 2009, toate statele membre ale UE au avut acces la fondurile FEDR pentru investiții în materie de eficiență energetică și energie regenerabilă.

Abordare integrată

Pe lângă examinarea literaturii și politicilor în domeniu, studiul a analizat în detaliu 10 intervenții în sectorul locuințelor care au beneficiat de sprijin din FEDR. Analiza a arătat că FEDR a stimulat abordările integrate, venind în întâmpinarea nevoilor locative, energetice și socio-economice ale comunităților defavorizate.

Intervențiile din FEDR în sectorul locuințelor au generat beneficii concrete și pozitive dovedite, în special în materie de eficiență energetică și reducerea facturilor la energie. Părțile interesate s-au arătat de asemenea destul de optimiste în ceea ce privește efectele proiectelor asupra aspectelor conexe, precum crearea de locuri de muncă și sănătatea.

Totuși, doar câteva proiecte au reușit să abordeze toate aceste trei aspecte simultan. Unele dintre acestea s-au dovedit a fi în realitate „unidimensionale”, vizând exclusiv ameliorările energetice, în timp ce altele au inclus elemente sociale. Potrivit concluziilor studiului, proiectele sunt mai eficiente atunci când sunt abordate sub forma unei răspuns integrat sau când politicile naționale încurajează conectarea schemelor FEDR la alte intervenții. De asemenea, liderii politici de la nivel local și regional pot fi la rândul lor un factor determinant.

Este important să se țină cont că FEDR nu este unica sursă de finanțare europeană în sectorul locuințelor. Pentru o perioadă, Banca Europeană de Investiții (BEI) a asigurat sprijin financiar pe bază de creditare sectorului locuințelor din UE. Acest sprijin

financiar este utilizat pentru regenerarea zonelor urbane în care locuințele sociale constituie un aspect important.

Concluzii

Concluzia generală care se desprinde din acest studiu este aceea că finanțarea din FEDR a schemelor pentru locuințe generează schimbări pozitive pe mai multe fronturi. În realitate, există o serie de abordări privind intervențiile în sectorul locuințelor, care pot avea o serie de efecte concrete. Intervențiile legate de eficiența energetică sunt adesea extrem de pozitive din perspectivă socială, întrucât contribuie la scăderea facturilor la energie.

FEDR are realizări semnificative în ceea ce privește soluționarea problemei accesibilității financiare a locuințelor și energiei. Majoritatea acestor proiecte oferă asistență financiară directă sau indirectă rezidenților, de exemplu pentru schimbarea ferestrelor sau pentru izolarea acoperișurilor.

Sfera sprijinului acordat comunităților defavorizate prin proiectele FEDR din sectorul locuințelor este influențată de o serie largă de aspecte. Aceste aspecte implică faptul că este necesară instituirea unor măsuri specifice pentru încurajarea accesului gospodăriilor cu venituri foarte mici la activitățile sprijinite din FEDR.

În timp ce sectorul locuințelor intră în continuare în responsabilitatea statelor membre UE, FEDR poate deține un rol important în promovarea locuințelor durabile, contribuind astfel la reducerea consumului de energie și la trecerea la o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon, precum și la promovarea incluziunii sociale.

Intervențiile în sectorul locuințelor ar trebui realizate pe baza unei abordări integrate, care să urmărească să contracareze provocările economice, sociale și de mediu. De exemplu, dacă obiectivul unei intervenții în materie de eficiență energetică este în principal acela de a reduce nivelul consumului de energie în clădirile individuale, este de dorit ca și alte probleme specifice ale cartierelor defavorizate să fie luate în calcul în paralel cu dimensiunea energetică.

Concluzia studiului este că acest efort poate avea un succes mai mare în următoarea perioadă de programare, dacă flexibilitatea legislației referitoare la politica de coeziune în perioada 2014-2020 merge mână în mână cu un cadru eficient, cu o planificare în avans și cu o implicare activă la toate nivelurile de guvernare.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/housing/2013_housing_study.pdf

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/studies/index_en.cfm#1

▶ GRUPAREA EUROPEANĂ DE COOPERARE TERITORIALĂ

CLARIFICAREA ȘI SIMPLIFICAREA INSTRUMENTULUI JURIDIC CREAT ÎN 2006

La șapte ani de la aprobare, Regulamentul privind gruparea europeană de cooperare teritorială (GECT) este modificat, fiind înlesnită utilizarea acestuia printr-o serie de clarificări și simplificări.

Jan Olbrycht, raportor al Parlamentului European în anul 2006, a explicat ce înseamnă un GECT, spunând doar atât: „Un GECT este un GECT!” Însă ceea ce era privită ca o sursă de flexibilitate pentru statele membre este astăzi percepută ca fiind insuficient de clară.

Odată cu adoptarea normelor naționale de punere în aplicare a regulamentului UE, GECT a fost asimilat, în unele state membre, organismelor legale existente – acel „syndicat mixte” din Franța sau „Zweckverband” din Germania, ambele organisme publice, ori unei asociații non-profit de drept privat etc. –, iar modificarea de regulament va menține această opțiune de a-i putea conferi unui GECT statutul de organism de drept public sau de drept privat. Însă care este situația actuală a celor cel puțin 35 de GECT-uri deja înființate⁽¹⁾, ale căror sferă cuprinde 19 state membre, precum și peste 650 de autorități/organisme locale și regionale și care au impact asupra unui număr de aproximativ 30 de milioane de cetățeni europeni din regiunile frontaliere?

Un instrument juridic pentru autoritățile și organismele locale

Statele membre și autoritățile centrale pot coopera în baza propriei suveranități. Autoritățile regionale și locale sau alte organisme publice pot coopera în interiorul unui stat membru: autoritățile locale instituie un organism comun de administrare a transportului public, deșeurilor, energiei, apei, culturii etc. Regulamentul privind GECT pleacă de la o premisă simplă: acele acțiuni derulate de astfel de organisme locale și care sunt în mod normal permise într-un context național ar trebui să fie permise de asemenea în context transfrontalier în interiorul Uniunii Europene. O astfel de

cooperare ar trebui să fie naturală în cadrul unei Uniuni și la 20 de ani de la introducerea pieței unice. În 1980, Consiliul European a propus o Convenție-cadru privind cooperarea transfrontalieră⁽²⁾, însă multe state membre nu au ratificat respectiva convenție sau cele trei protocoale adiționale la aceasta și nici nu au încheiat acorduri bilaterale sau trilaterale cu statele vecine. Odată cu revizuirea Regulamentului privind GECT, ale cărui modificări au fost adoptate la scară largă de colegiitorii acestuia, o astfel de cooperare va fi de asemenea posibilă în mod explicit de-a lungul granițelor externe ale UE: de exemplu, între Franța și Elveția, între regiunile ultraperiferice și zonele vecine (țări terțe sau țări și teritorii de peste mări), precum și între Polonia, Lituania și Kaliningrad.

Un mecanism de aprobare mai rapid și mai simplu

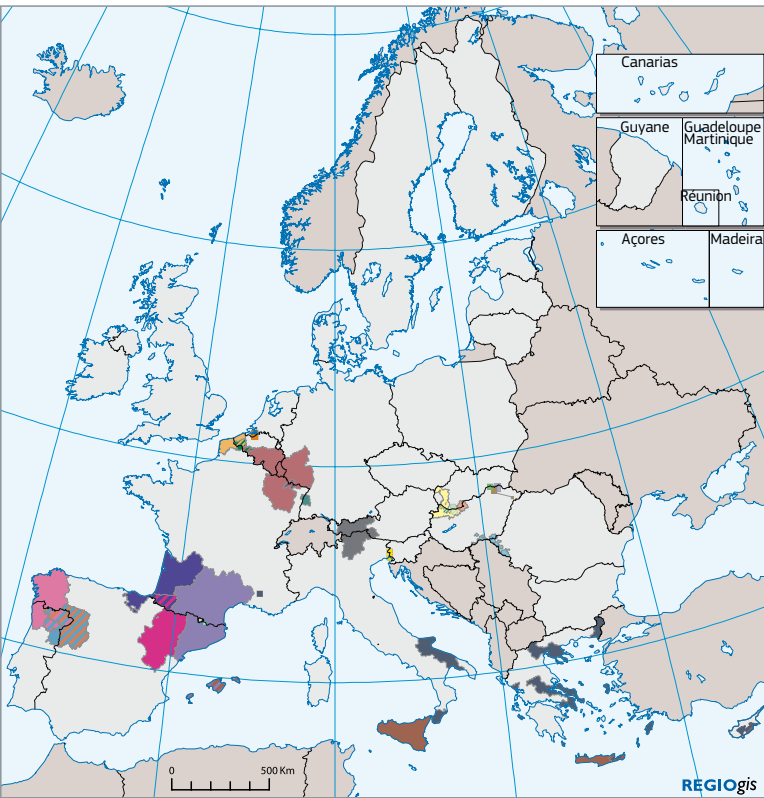
Cu toate acestea, unele state membre percep o astfel de cooperare drept politică externă, chiar și în interiorul Uniunii, acestea insistând în trecut pe problema existenței unei proceduri de aprobare dificile. Perioada de trei luni alocată aprobării participării unei autorități/unui organism în cadrul unui GECT, precum și convenția sau statutul au fost mult depășite. Modificarea de regulament permite o perioadă de șase luni, iar în cazul în care un stat membru nu a trimis observații argumentate până la finele perioadei respective, se consideră că aprobarea a fost dată în mod tacit. Totuși, aceasta nu se aplică statutului membru în care GECT va fi înregistrat legal.

O altă clarificare importantă se referă la statut, și anume la documentul care stabilește normele practice și interne de lucru. Anterior acestei modificări, statele membre aveau dreptul de a evalua complet statutul, precum și convenția. Acum însă nu li se permite decât să evalueze conformitatea statutului cu dispozițiile convenției (documentul fondator). O procedură de aprobare mai simplă a fost instituită în anumite condiții, și anume atunci când singura modificare a unei convenții deja aprobate se referă la adeziunea de noi membri.

(1) La începutul lunii iulie 2013, Comitetul Regiunilor avea cunoștință de existența a 37 de grupări europene de cooperare teritorială:

<https://portal.cor.europa.eu/egtc/en-US/Register/Pages/welcome.aspx>

(2) <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?CL=ENG&NT=106>



Grupările europene de cooperare teritorială

Lille-Kortrijk-Tournai	ZASNET
Ister-Granum	INTERREG Programme Grande Région
Galicia-Norte de Portugal	Eurodistrikt SaarMoselle/ Eurodistrict Saarmoselle
Amphictyony/ AMΦΙΚΤΥΟΝΙΑ / Anfizionia	Abauj az Abaujban
UTTS	Pons Danubii
Karst Bodva	Bánát-Triplex Confinium
Duero-Douro	Linieland van Waas en Hulst
West-Vlaanderen/ Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale	Arrabona
ArchiMed	Euroregion Tirol – Alto Adige – Trentino
Eurodistrict Strasbourg-Ortenau/ Eurodistrikts Strasbourg-Ortenau	Gorizia – Nova Gorica – ŠempeterVrtojba
Hôpital Transfrontalier de la Cerdagne/Hospital Transfrontarar de la Cerdanya	Espacio Portalet
Eurorégion Pyrénées-Méditerranée/ Euroregión Pirineos-Mediterráneo/ Euroregió Pirineus Mediterrània	Pirineus-Cerdanya
	Rába-Duna-Vág
	Eurorégion Aquitaine-Euskadi

O sferă mai largă a GECT

Modificările aduc clarificări suplimentare privind posibilitatea ca instrumentul GECT să înlesnească și să promoveze cooperarea teritorială și, de asemenea, să deruleze acțiuni specifice în materie de cooperare teritorială, în primul rând, însă nu exclusiv, în cadrul obiectivului de cooperare europeană teritorială (CET).

Potrivit Comitetului Regiunilor: „GECT oferă «posibilitatea implicării mai multor niveluri instituționale în cadrul unei singure structuri de tip cooperatist [...], creând astfel premise pentru noi forme de guvernare pe mai multe niveluri, permițând autorităților europene regionale și locale să devină forțe motrice în elaborarea și implementarea politicii UE, contribuind la creșterea nivelului de deschidere, participare, democrație, răspundere și transparență a guvernării europene.»

Până în prezent, o singură GECT a fost înființată ca autoritate de gestionare a unui program CTE (Grande Région – cooperare transfrontalieră în proximitatea Luxemburgului). Unele grupări includ rețele, în timp ce majoritatea includ teritorii de mai mici sau mai mari dimensiuni situate de-a lungul frontierelor interne, care dezvoltă o strategie comună, iar apoi utilizează diverse programe CTE sau alte programe UE care necesită cooperare (de exemplu, Life+ sau Erasmus pentru antreprenori). Pe viitor, GECT-urile vor putea, de asemenea, implementa numai o parte dintr-un program, fie în cadrul cooperării CTE sau interregionale din sfera obiectivului „investiții pentru creștere și locuri de muncă (ICLM)”, fie în cadrul ambelor (de exemplu, pentru implementarea unei investiții teritoriale integrate sau a unui plan comun de acțiune bazat pe CTE privind guvernarea și pe ICLM privind investițiile în infrastructură și capital uman.

Norme de punere în aplicare mai clare

Grupările europene de cooperare teritorială vor putea dezvolta și gestiona proiecte de infrastructură și servicii. În acest context, adunarea GECT-urilor poate defini termenii și condițiile utilizării infrastructurii sau a unui serviciu de interes economic general, inclusiv tarifele și costurile pe care utilizatorii trebuie să le plătească. Normele naționale aplicabile acestor activități vor fi enumerate în convenție, utilizatorii beneficiind astfel de mai multă transparență.

Crearea unor GECT-uri a fost amânată din cauza unor probleme juridice legate de personalul acestora, în timp ce altele au fost înființate fără personal propriu. O declarație comună atașată modificării de regulament va clarifica modul de interpretare a drepturilor GECT-urilor în materie de stabilire a pozițiilor proprii lor convenții. Punctul de plecare îl constituie chiar opțiunea GECT-ului în cauză. Pe baza opțiunilor stabilite în cadrul convenției, membrii personalului unui GECT vor putea alege una dintre opțiunile puse la dispoziție: dreptul privat sau dreptul public, în principiu al țării în care persoana respectivă își are locul de muncă, indiferent de locul unde respectivul GECT este înregistrat.

GECT-urile dețin, de asemenea, un rol mult mai important în cadrul întregului proiect legislativ, iar dispozițiile specifice sunt guvernate atât de Regulamentul privind dispozițiile comune, cât și de Regulamentul privind CTE, încurajând astfel acest instrument, care va face dovada valorii sale adăugate, precum și a maturității sale în următoarea perioadă de programare.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

Manualul GECT al INTERACT:
www.interact-eu.net/news_publications/new_egtc_handbook/174/1547

▶ CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI A CAPACITĂȚII PENTRU O UTILIZARE MAXIMĂ A FONDURILOR STRUCTURALE ȘI DE INVESTIȚII

Capacitatea de a absorbi și de a utiliza fondurile structurale și de investiții ale Uniunii Europene este limitată într-o anumită măsură de capacitatea organizațională a autorităților naționale și regionale din statele membre. Comisia Europeană lansează o nouă acțiune care vizează extinderea competențelor, capacităților și instrumentelor operaționale din statele membre în vederea investirii fondurilor structurale și de investiții și a sporirii calității cheltuielilor.

Printre barierele „invizibile” aflate în calea utilizării vastelor resurse de care dispun fondurile structurale și de investiții se numără lipsa competențelor și instrumentelor necesare la nivelul administrațiilor naționale și regionale. Este recunoscut la scară largă faptul că multe probleme legate de implementarea fondurilor decurg din capacitatea autorităților naționale și regionale din statele membre de a le gestiona. Investirea unor resurse financiare semnificative implică un nivel ridicat de organizare, competențe și angajament. În vederea atingerii unui grad ridicat de absorbție a fondurilor structurale și de investiții și asigurării unor procente reduse de erori de implementare, este necesar un efort bine orientat de creare a capacității adecvate.

Discrepanțe mari în materie de performanță

În interiorul UE se regăsesc, în realitate, mari discrepanțe în materie de performanță legate de capacitatea, eficiența și eficacitatea absorbției fondurilor structurale și de investiții. Practic, evaluarea performanțelor trebuie să vizeze întregul ciclu de viață al investițiilor, de la gestionarea per ansamblu a programelor până la etapele de programare, implementare, evaluare/monitorizare, gestiune financiară și control. Succesul fiecărei etape din ciclul de viață al implementării depinde de trei factori interdependenți, și anume structura organizațională, resursele umane și sistemele/instrumentele.

Soluții adaptate

Intermediarii procesului de investiții sunt administrațiile publice naționale și regionale și nu există o formulă standard privind

modul optim de funcționare a acestui proces. Abordarea trebuie să fie adaptată, proporțională, adecvată și eficientă. Sunt multe exemple bune care arată că poate fi adusă o contribuție semnificativă la gestionarea fondurilor prin îmbunătățirea structurilor de guvernare, implementarea unor strategii adecvate în materie de resurse umane sau dezvoltarea unor instrumente eficiente. Comisia realizează în prezent un important „exercițiu de inventariere” pentru a identifica natura blocajelor și locul unde acestea se regăsesc cel mai frecvent. Acest exercițiu va contribui la identificarea, la nivelul fiecărei țări, a celor mai des întâlnite probleme și la găsirea de soluții pentru rezolvarea acestora.

Comisarul european pentru politică regională, Johannes Hahn, a afirmat că „o bună capacitate instituțională de planificare și utilizare a fondurilor UE este esențială pentru asigurarea unei politici de coeziune eficace și, prin urmare, extrem de importantă pentru redresarea și creșterea economică. În lipsa unei arhitecturi corespunzătoare de gestionare a fondurilor, care să fie întemeiată pe stabilitate și continuitate și care să fie condusă de persoanele cele mai apte, ce dispun de cele mai adecvate instrumente și sisteme, politica de coeziune nu ar putea produce rezultate la înțelegerea sa capacitate. Fără o capacitate administrativă adecvată, ratele de absorbție sunt scăzute, ratele de eroare sunt ridicate, iar impactul total al investițiilor este mai mic decât ar trebui să fie. Iar în aceste perioade de dificultăți financiare, nimeni nu poate să accepte ca fondurile publice să nu fie utilizate într-un mod cât mai eficace, care să ofere Europei și cetățenilor acesteia șansa de a reveni pe o traiectorie de creștere, la un nivel bun de ocupare a forței de muncă și la un standard de viață cât mai ridicat”.

În baza acestui exercițiu de inventariere, pot fi demarate activități cu un caracter operațional mai pronunțat, în vederea dezvoltării instrumentelor și soluțiilor necesare soluționării acestor probleme.

Aspecte critice

Capacitatea administrativă de gestionare a fondurilor structurale și de investiții depinde de o serie de aspecte esențiale, precum:

▶ „arhitectura” existentă (mecanisme de coordonare, luarea de decizii bugetare etc.);



- ▶ resursele umane (volumul și nivelul de competență al personalului); și
- ▶ procedurile și instrumentele.

Toate elementele din cadrul acestor trei aspecte trebuie să funcționeze în mod adecvat pentru o implementare eficientă a fondurilor.

Structura

Este necesar să se acorde atenție arhitecturii de bază a organizării administrative, luând în considerare numărul de programe operaționale. Trebuie să existe o atribuire clară a responsabilităților și sarcinilor în rândul principalelor instituții. De asemenea, trebuie luate în considerare și alte aspecte, precum nivelul de subdelegare, eficacitatea comitetelor de monitorizare și gestionarea parteneriatelor cu părțile interesate/ONG-uri etc.

Resurse umane

Asigurarea disponibilității la timp a personalului experimentat, competent și motivat reprezintă un factor esențial de reușită. Procesul impune existența unor fișe de post adecvate, care să definească sarcinile și responsabilitățile, precum și estimarea corectă a volumului și calificărilor personalului necesar. Condițiile din cadrul sistemului administrativ trebuie să fie favorabile recrutării și menținerii unor astfel de specialiști. Intervențiile politicului în managementul resurselor umane trebuie să fie cât mai reduse.

Sisteme și instrumente

În vederea sporirii eficacității funcționării sistemului, ar trebui puse la dispoziție stimulente adecvate pentru crearea de locuri de muncă. Acestea ar trebui să vizeze aspecte precum documentarea în materie de metode, orientări, manuale, sisteme, proceduri, formulare etc. Astfel de sisteme și instrumente pot transforma cunoștințele deținute de fiecare individ în parte în cunoștințe explicite care să poată fi partajate de organizații.

Sunt necesare eforturi pentru reducerea vulnerabilității organizațiilor, de exemplu, în cazul plecării angajaților cheie, urmând să se reducă riscul unei funcționări defectuoase și să crească nivelul general de eficacitate.

Instrumente orizontale

Multe state membre se confruntă cu probleme comune și este important să fie puse la dispoziție instrumente „orizontale” comune pe care toate să le poată folosi. Aceste instrumente pot pune accentul pe aspecte comune precum managementul achizițiilor publice, corupția, capacitatea de a dezvolta proiecte pe palierele inferioare ale administrației etc. Printre acestea se pot număra și cele instrumente specifice fiecărei țări pe care statele membre le pot utiliza pentru îndeplinirea nevoilor proprii.

„Înfrățire” pentru bune practici

Una din abordările avute în vedere este crearea unui sistem de „înfrățire” prin care statele membre să poată avea acces la expertiza specialiștilor din alte țări, unde sistemele și/sau instrumentele sunt mai avansate sau mai bine dezvoltate. Abordarea Comisiei se bazează într-o mare măsură pe partajarea mesajelor pozitive și pe sprijinirea și încurajarea schimbului de bune practici între statele membre la o scară mai largă. Comisia încearcă să joace rolul unui catalizator în cadrul acestui proces, prin colectarea de bune practici și înlesnirea accesului la acestea. Obiectivul principal este atingerea unui nivel mai ridicat de absorbție a fondurilor și o reducere a ratelor de eroare, iar un factor esențial în acest sens este eliminarea blocajelor de la nivel administrativ.

Centrul de competență

În vederea atingerii acestui obiectiv, Comisia a creat o unitate specializată, și anume Centrul de competență pentru capacitatea administrativă. Programul de activitate al acestuia are două obiective pe termen scurt:

- ▶ realizarea unei inventarieri în vederea întocmirii de dosare de țară și eliminării problemelor comune; și
- ▶ asigurarea consilierii administrațiilor naționale pe tema negocierilor privind capacitatea administrativă și utilizarea asistenței tehnice în perioada 2014-2020.

Acesta are obiective pe termen mai lung care vizează dezvoltarea de seturi de instrumente și sprijin adaptat pentru state membre și regiuni specifice și conceperea unor „soluții sistematice” disponibile tuturor statelor membre și regiunilor.

Un atelier de lucru cu tema „Secretele managementului fondurilor UE sau capacitatea administrativă ca ingredient cheie al unei implementări eficiente și eficiente a fondurilor structurale și de investiții europene” va fi dedicat acestor aspecte în cadrul Open Days 2013.



► CHINA, JAPONIA ȘI UE

SCHIMB DE CUNOȘTIȚE PE
TEME REGIONALE ȘI URBANE

Portul Tianjin, China

China, Japonia și Uniunea Europeană întâmpină o serie de provocări comune în domeniul dezvoltării regionale și urbane durabile. În vederea sporirii cooperării la nivel regional și local între acestea și a promovării învățării reciproce, Direcția Generală Politică Regională și Urbană a inițiat în 2009, cu sprijinul Parlamentului European, o serie de acțiuni cu participarea unor oficiali de rang înalt din China și Japonia (precum și a altor parteneri strategici din UE). Printre aceste acțiuni s-au numărat schimburile de informații și de bune practici, seminariile și atelierile pe teme de politică.

Dialogul regional China-UE

În 2006, Comisia Europeană și Comisia Națională pentru Dezvoltare și Reformă din China au lansat, după semnarea memorandumului de înțelegere privind cooperarea în materie de politică regională, un program de întâlniri la nivel înalt și de activități de cooperare. Acesta a luat forma unor studii, vizite, sesiuni de formare, seminarii și atelier de lucru, derulate atât în China, cât și în Europa, pentru promovarea învățării și a schimbului de informații și experiență în materie de politică regională.

Într-adevăr, în domeniul dezvoltării urbane, atât orașele din Europa, cât și cele din China se confruntă cu o dublă provocare:

aceea a creșterii competitivității concomitent cu respectarea cerințelor sociale și de mediu. În 2011, China a depășit un prag simbolic prin faptul că orașele sale s-au extins până într-acolo încât acestea numărau jumătate din populația țării.

Cu ocazia celui de-al VIII-lea seminar la înalt nivel UE-China, care va avea loc la Bruxelles în cadrul Săptămânii europene a regiunilor și orașelor – Open Days 2013, ambele părți implicate vor aborda aspecte esențiale ale dezvoltării urbane, printre care: ameliorarea condițiilor de trai ale orașenilor și îmbunătățirea infrastructurii locale de energie, transport și comunicații. Anumite sesiuni vor analiza bunele practici și oportunitățile de cooperare între regiunile din UE și China în domeniul promovării unei dezvoltări teritoriale mai bine integrate la nivel urban și rural și al susținerii sistemelor regionale de inovare.

Ca în cazul seminariilor anterioare, evenimentul asigură o platformă prin intermediul căreia participanții pot face schimb de opinii privind experiențele lor concrete în materie de politică regională. Această agendă este o continuare a concluziilor ediției anterioare a seminarului la nivel înalt privind politica regională, care a avut loc în decembrie 2012 în China, în orașul Guangzhou din provincia Guangdong.

Evenimentul de două zile desfășurat în Guangzhou a reunit vorbitori de la nivel înalt din cadrul Comisiei Europene și din regiunile europene selectate, iar din China vorbitori de la nivel

guvernamental și din cadrul autorităților provinciale importante (Guangdong, Hunan, Sichuan și Guizhou). Printre participanți s-au numărat multe personalități de la nivel înalt din cadrul administrațiilor regionale și delegații ai birourilor de dezvoltare și reformă din mai multe orașe.

Sesiunile la care fost prezenți în jur de 90 de participanți din China și Europa s-au axat pe dezvoltare urbană durabilă și pe legăturile dintre mediul urban și mediul rural.

Deschiderea de porți în Europa

În 2010, Comisia Europeană a lansat CETREGIO, o serie de programe de formare chineze și europene privind politica regională. Programul urmărește consolidarea legăturilor dintre regiunile din Europa și China care se pot dezvolta în continuare pe o bază bilaterală, inclusiv în domeniul de interes al relațiilor comerciale.

Au fost organizate programe de formare care să includă sesiuni de informare de câte două săptămâni în cel puțin trei state membre UE, cu seminarii și vizite de lucru vizând exemplele de cele mai bune practici din zonele prioritare selectate. Începând din 2010, peste 120 de factori de decizie chinezi din toate cele 31 de regiuni de la nivelul provinciilor au putut face schimb de experiențe și vizita cazuri de cele mai bune practici în peste 40 de regiuni din 12 state membre ale UE, selectate astfel încât să reprezinte diversitatea geografică a acestora.

Delegații chinezi sunt în cea mai mare parte experți de înalt nivel în domeniile lor, făcând dovada diversității sporite ce caracterizează dezvoltarea regională în China. CETREGIO constituie pentru experții regionali chinezi o sursă de referință atunci când își definesc propriile politici de dezvoltare regională.

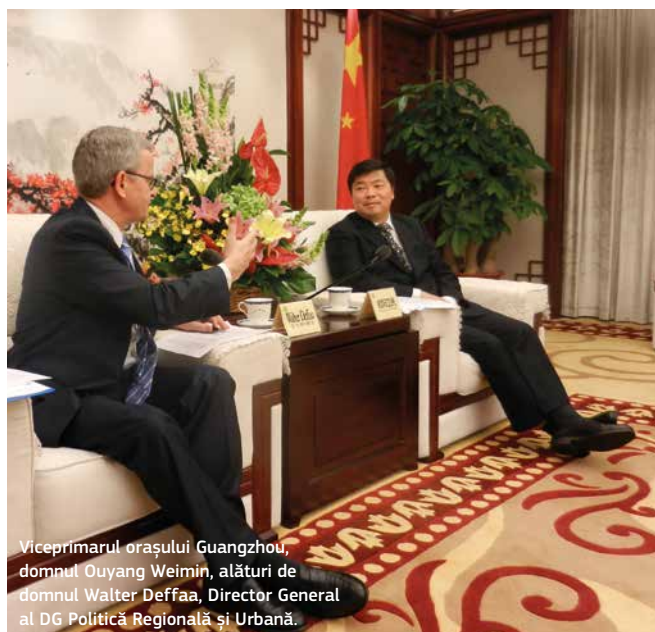
Programe comune UE-Japonia

Începând din 2012, orașele din UE și Japonia au lansat un proces descentralizat de schimb de experiență și de cele mai bune practici vizând aspecte de dezvoltare urbană.

Japonia și UE se confruntă cu multe provocări comune în domeniul dezvoltării urbane durabile, iar prin intermediul acestui program părțile implicate fac schimb de experiență pe teme precum „orașul compact”, dezvoltarea durabilă și competitivitatea marilor orașe.

În mai 2012, Ministerul Terenurilor, Infrastructurii, Transporturilor și Turismului din Japonia, în parteneriat cu Direcția Generală Politică Regională și Urbană a Comisiei Europene a organizat la Tokio un seminar privind dezvoltarea urbană. Acesta a reunit o serie de experți, inclusiv reprezentanți de rang înalt ai municipalităților Leipzig, Stockholm și Torino, din partea europeană și ai municipalităților Kanazawa, Kitakyushu și Kumamoto, din partea japoneză.

Seminarul de la Tokio a pus accentul pe teme de interes atât pentru Japonia, cât și pentru fiecare din orașele europene reprezentate: regenerare urbană și transport urban (Leipzig,



Viceprimarul orașului Guangzhou, domnul Ouyang Weimin, alături de domnul Walter Deffaa, Director General al DG Politică Regională și Urbană.

Germania), orașe cu emisii reduse de dioxid de carbon (Stockholm, Suedia) și sprijin pentru sectorul cultural și cel de creație, acestea reprezentând motoare ale dezvoltării urbane (Torino, Italia). Ambele părți implicate urmăresc ca aceste reuniuni, care sunt destinate stabilirii de contacte și sponsorizate de Ministerul Terenurilor, Infrastructurii, Transporturilor și Turismului din Japonia și de către UE, să inițieze în următorii ani un proces descentralizat de schimb de experiență și de cele mai bune practici între orașele implicate, pe teme legate de dezvoltarea urbană.

Ca o continuare, pe parcursul Open Days 2013, eveniment desfășurat la Bruxelles, va fi organizat un atelier pe tema „Plasarea dezvoltării urbane într-un context internațional: programele comune UE-Japonia privind dezvoltarea urbană durabilă”.

Aceste exemple confirmă interesul crescând la nivelul regiunilor și orașelor din afara granițelor UE de a coopera pe tema politicii de dezvoltare regională și urbană. Atât Parlamentul European, cât și Comitetul Regiunilor au manifestat un interes adânc pentru acest domeniu și pentru colaborarea alături de Comisie la promovarea cooperării descentralizate la nivel internațional.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/international/index_en.cfm

▶ ABORDAREA MACROREGIONALĂ

STRATEGIILE CARE VIZEAZĂ REGIUNEA DUNĂRII ȘI REGIUNEA MĂRII BALTICE ÎȘI DEMONSTREAZĂ AVANTAJELE

Podul Vidin-Calafat ce leagă Bulgaria de România

Începând din 2009, Direcția Generală Politică Regională și Urbană este implicată într-o nouă abordare care vizează soluționarea problemelor transregionale. O nouă „strategie macroregională” a fost aplicată regiunii Mării Baltice și ulterior regiunii Dunării. Un prim raport privind evoluția acestor strategii, recent publicat de către Comisia Europeană, arată că noua abordare macroregională a generat sute de proiecte noi și a contribuit la stabilirea de obiective comune de politică în domenii esențiale pentru regiunile implicate. Sunt în curs de elaborare noi planuri destinate altor regiuni.

Strategiile UE pentru regiunea Mării Baltice și regiunea Dunării, în cadrul cărora sunt implicate peste 20 de state membre și țări terțe, au lansat o formă unică de cooperare, plecând de la ideea că provocările comune cu care se confruntă anumite regiuni – fie ca sunt de mediu, economice sau legate de securitate – sunt cel mai bine soluționate în mod colectiv și, prin urmare, este logică o planificare comună în vederea unei alocări cât mai eficiente a fondurilor disponibile.

Inițial, deteriorarea mediului din regiunea Mării Baltice a fost elementul care a generat necesitatea unei reacții concertate la nivel macroregional, vizând provocările și oportunitățile din această regiuni. Astfel, a fost elaborată Strategia UE pentru regiunea Mării Baltice (SUEMB), adoptată în 2009. Strategia UE pentru regiunea Dunării (SUDRD) a fost adoptată în iunie 2011.

Cele două strategii au urmărit să plaseze problemele pe un plan multilateral și să aibă impact dincolo de granițele actuale ale UE, colaborând cu statele vecine de pe poziții egale. Premisa a fost aceea de a încuraja țările participante să depășească nu doar aspectul frontierelor naționale, ci și barierele din calea unei perspective mai strategice și mai imaginative asupra oportunităților disponibile.

Abordarea asigură un cadru integrat, reunind state membre și țări terțe în cadrul aceleiași regiuni geografice pentru a găsi răspuns la provocările comune. Scopul principal al strategiei macroregionale este acela de a mobiliza noi proiecte și inițiative, iar abordarea oferă multe beneficii potențiale în ceea ce privește cooperarea consolidată în materie de coeziune economică, socială și teritorială.

Strategia UE pentru regiunea Mării Baltice (SUEMB)

Cele opt state membre UE care formează regiunea Mării Baltice (Danemarca, Estonia, Finlanda, Germania, Letonia, Lituania, Polonia și Suedia) se confruntă cu o serie de provocări comune care se reflectă în planul de acțiune al strategiei, convenit de comun acord.

Planul include un număr de domenii prioritare, fiecare dintre acestea fiind însoțite de proiecte emblematic concrete, precum și de obiective și indicatori bine definiți. Strategia contribuie la mobilizarea tuturor fondurilor și politicilor UE relevante

și la coordonarea acțiunilor derulate de Uniunea Europeană, țările și regiunile UE, organizațiile pan-baltice, instituțiile de finanțare și organismele neguvernamentale, pentru promovarea unei dezvoltări mai echilibrate a regiunii Mării Baltice. Strategia stimulează, de asemenea, cooperarea cu statele vecine, printre care Rusia și Norvegia.

Proiectele vizează trei obiective principale: „salvarea mării”, „conectarea regiunii” și „creșterea prosperității”. Printre proiectele emblematice din cadrul acestui program se numără:

- ▶ **Baltic Deal**, care vizează reducerea pierderilor de nutrienți din cadrul exploatațiilor agricole și menținerea producției și competitivității.
- ▶ **Trafic maritim eficient, sigur și durabil (EfficienSea)**, care transformă regiunea Mării Baltice într-o regiune-pilot a navigației electronice (e-Navigare), dezvoltând și testând infrastructură și servicii de e-Navigare și făcând schimb de bune practici la scară largă.
- ▶ **Baltic Manure**, care transformă gunoiul de grajd dintr-o problemă de mediu într-o oportunitate de inovare în afaceri. Proiectul produce energie regenerabilă și îngrășăminte organice.
- ▶ **BSR Stars**, care urmărește stimularea competitivității și a creșterii regionale prin intermediul rețelelor transnaționale de cercetare și inovare, propunând soluții la provocări comune precum sănătatea, energia, transportul durabil.

Strategia UE pentru regiunea Dunării (SUERD)

SUERD include nouă state membre UE (Austria, Bulgaria, Croația, Republica Cehă, Germania, Ungaria, România, Republica Slovacă și Slovenia) și cinci țări terțe (Bosnia și Herțegovina, Moldova, Muntenegru, Serbia și Ucraina).

Importanța bazinului Dunării pentru UE nu trebuie subestimată. Politicile și investițiile derulate la nivelul acestui bazin cu precădere prin intermediul politicii de coeziune a UE au impact asupra condițiilor de trai a 20 de milioane de cetățeni. Acestea se încadrează într-o politică bine orientată care vizează respectarea nevoilor ecologice, de transport și socioeconomice ale regiunii.

Strategia UE pentru regiunea Dunării are patru piloni principali: „interconectarea regiunii”, „protejarea mediului”, „creșterea prosperității” și „consolidarea regiunii”.

Printre principalele proiecte se numără:

- ▶ Finalizarea **podului Vidin-Calafat** dintre Bulgaria și România, care constituie o conexiune vitală pe o rută prioritară cheie din cadrul rețelei transeuropene de transport (TEN-T). Acesta este unul din cele două poduri care traversează secțiunea frontalieră de 630 km a fluviului.
- ▶ Proiectul **Ridicarea epavelor de pe Dunăre**, care urmărește să ridice epavele de pe Dunăre, Sava și Tisa din Serbia, România și Bulgaria și să îmbunătățească navigația și condițiile de mediu.

CĂTRE O STRATEGIE UE PENTRU REGIUNEA MĂRII ADRIATICE ȘI A MĂRII IONICE (SUERMAI)

În cadrul Consiliului European din 14 decembrie 2012, șefi de state și de guverne din UE au invitat Comisia Europeană să prezinte până la sfârșitul anului 2014 o propunere de strategie macroregională pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice.

SUERMAI, care are la bază Strategia maritimă pentru Marea Adriatică și Marea Ionică, adoptată de Comisie în 2012, va include opt țări: patru state membre UE (Croația, Grecia, Italia și Slovenia) și patru state nemembre (Albania, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru și Serbia). Strategia va promova prosperitatea economică și socială în regiune prin sporirea atractivității, competitivității și interconectării acesteia. SUERMAI va ține seama de eforturile deja depuse în cadrul Inițiativei adriatico-ionice, care în anul 2000 a reunit aceleași țări din regiune în jurul aceluiași obiective comune.

În cursul Președinției elene a Consiliului UE, va fi organizat un eveniment de amploare la Atena, în perioada 6-7 februarie 2014, în cadrul căruia vor fi prezentate rezultatele unor consultări intense între părțile interesate privind pilonii strategiei. Obiectivul este acela de a crea o strategie bine ținută, cu obiective comune pragmatice, realiste și măsurabile, care va spori complementaritatea, coerența și colaborarea în regiune. Potrivit așteptărilor, adoptarea formală va avea loc în cel de-al doilea semestru al anului 2014, sub președinția italiană a Consiliului UE.

Programul de cooperare transnațională va oferi asistență pentru implementarea SUERMAI, prin sprijinirea cooperării la toate nivelurile în țările incluse în strategie.

- ▶ **Forumul de afaceri al regiunii Dunării**, care oferă o platformă importantă de creare de rețele pentru peste 300 de IMM-uri. Acesta încurajează reuniunile între întreprinderi și susține legăturile cu furnizorii de cunoștințe, precum institutele de cercetare și universitățile.
- ▶ A fost deja începută activitatea vizând crearea unui **fond pentru cercetare și inovare în regiunea Dunării**, care pune în comun fondurile naționale și regionale, pe baza experiențelor programului BONUS la nivelul regiunii Mării Baltice.
- ▶ Proiectul **Danube Floodrisk** promovează metode de cooperare cu 19 instituții din 8 țări din regiunea Dunării, întocmind baze de date comune și cartografiind inundații. Sistemul european de sensibilizare la inundații (EFAS) desfășoară activități complementare.

„Dacă dorim să asigurăm succesul pe termen lung, atunci planurile guvernelor și cele în materie de politică regională trebuie să fie centrate pe această abordare.”

Johannes Hahn – Comisarul european
pentru politică regională

Neutralitate din punct de vedere al costurilor

Strategiile macroregionale pentru regiunea Mării Baltice și pentru regiunea Dunării nu dispun de fonduri suplimentare din partea Uniunii Europene și nici de instituții noi sau de legislație nouă. Pentru o astfel de realizare a fost nevoie de o coerență sporită la nivelul fondurilor, structurilor și politicilor. Implementarea strategiilor a impus crearea unor structuri de lucru în jurul domeniilor prioritare, selectate în cadrul unui proces de consultare de jos în sus cu factorii politici de decizie din fiecare domeniu, recunoscute de țările, regiunile și organizațiile participante și sprijinite de Comisie în calitate de mediator.

Rapoartele privind implementarea SUERMB și SUERD evidențiază faptul că strategiile macroregionale au contribuit la dezvoltarea unor proiecte noi sau au stimulat proiecte transnaționale existente. Doar în regiunea Mării Baltice au fost derulate peste 100 de proiecte emblematice, acestea fiind însoțite de multe alte proiecte secundare, iar în total au fost propuse peste 400 de proiecte însumând aproximativ 49 miliarde EUR în cadrul SUERD, dintre care 150 se află deja în curs de implementare.

Strategiile macroregionale generează componente regionale pentru politica generală a UE și contribuie la definirea abordărilor naționale care conferă o coerență sporită implementării la nivelul UE. Activitatea macroregională a avut, de exemplu, un impact deosebit asupra politicii maritime integrate, a rețelei transeuropene de transport (TEN-T), a rețelei transeuropene de energie (TEN-E) și a cooperării în materie de protecție civilă.

Un raport mai bun între costuri și eficiență

În contextul unor bugete limitate, este important să se obțină mai multe rezultate cu resurse mai puține. Abordarea macroregională a demonstrat că poate contribui la coordonarea programelor UE în vederea atingerii principalelor obiective comune.



Insula Sveti Stefan, Muntenegru

Lipsa unor resurse suplimentare din partea UE determină managerii de proiecte să caute fonduri într-un mod mai activ. Aceasta a dus la stimularea dialogului privind finanțarea în regiunea Dunării, care contribuie la coordonarea ideilor de proiecte cu fondurile disponibile și reunește promotori de proiecte și bănci, instituții financiare internaționale și programe de finanțare. De asemenea, aceasta a contribuit la apariția fondurilor inițiale pentru SUERMB, care asigură finanțare inițială pentru dezvoltarea ideilor de proiecte sub formă de subvenții sau împrumuturi.

Într-adevăr, strategiile macroregionale sunt, de asemenea, privite ca stimuli pentru punerea în comun a resurselor. Acestea sporesc potențialul pentru crearea fondurilor inițiale/de plecare și a fondurilor capital de risc la nivelul macroregiunilor, având în vedere că puține țări dispun de o filieră suficientă de întreprinderi nou-înființate care să sprijine și să susțină astfel de fonduri specializate, iar macroregiunea ar putea furniza o masă critică suficientă.

Sectorul privat este la rândul său implicat, fie în cadrul lucrărilor forumului pentru dezvoltarea zonei baltice, fie, de exemplu, prin ridicarea epavelor de pe Dunăre, Sava și Tisa.

Mai mult, statele membre au mobilizat resurse pentru prioritățile de la nivel mai înalt și pentru implementarea inițiativelor în cadrul strategiilor macroregionale.

Cooperare sporită cu statele vecine

Cele două strategii contribuie la sporirea cooperării cu statele vecine. În cadrul SUERMB, Rusia, deși nu este parte la strategie, și-a dat acordul privind o listă de proiecte comune. La rândul lor, Norvegia și Islanda au avut o implicare activă, în special în materie de logistică și aspecte sociale.

În cadrul SUERD, care include state potențial candidate la Uniunea Europeană, strategia pune la dispoziție experiențe valoroase și deține rolul de platformă, oferind șansa de a experimenta politicile și procesele UE prin activități comune.



Ventspils, Letonia



Proiectul Baltic Deal colaborează cu agricultorii din regiune.

Rezultate și concluzii

Comentând pe marginea raportului, comisarul Johannes Hahn a afirmat: „Studiul arată valoarea indubitabilă a strategiilor noastre macroregionale. Cooperarea intensă din cadrul acestora a generat în mod concret sute de proiecte și rețele noi în regiunea Dunării și în regiunea Mării Baltice, în domenii precum transporturile, aprovizionarea cu energie, securitatea sau combaterea crimei organizate. Mai presus de toate, participanții ne confirmă consolidarea sporită a cooperării, inclusiv cu statele nemembre”.

„Însă dacă dorim să asigurăm succesul pe termen lung, planurile guvernului și cele în materie de politică regională trebuie să pună accentul pe această abordare, în special în ceea ce privește conceperea de programe și proiecte noi pentru noua perioadă financiară, iar aceasta trebuie să fie susținută cu resurse suficiente”.

Raportul readuce în atenția guvernelor necesitatea unui angajament politic și a transformării strategiilor într-o prioritate la nivelul tuturor domeniilor relevante de politică, asigurând integrarea acestora în programele aferente fondurilor structurale și de investiții europene, precum și în alte cadre relevante de politică de la nivel european, regional și național. Mai mult, acesta subliniază importanța resurselor administrative pentru realizarea obiectivelor.

„Este necesară o strategie cuprinzătoare inițiată de primul ministru, vizând domenii precum mediul, IMM-urile, turismul, cultura, transporturile etc. Aceasta trebuie să fie organizată sub forma unei strategii de dezvoltare pe mai multe paliere, care implică diverse ministere, organizații neguvernamentale și necesită resurse și personal adecvat. Aceasta implică o responsabilitate sporită la nivelul regiunilor”.

În ultimii doi ani au fost purtate discuții referitoare și la alte regiuni, printre altele fiind adoptată recent o rezoluție a Parlamentului European privind fezabilitatea unei strategii macroregionale pentru regiunea Alpilor. Statele membre și Consiliul European au invitat Comisia să elaboreze o strategie

UE privind regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice (SUERMAI) până la finele anului 2014.

Comisarul Hahn a evidențiat că noile inițiative ar trebui să facă clar dovada valorii adăugate la nivel UE și, prin urmare, nu ar trebui lansate decât în cazul în care există o nevoie incontestabilă de cooperare sporită și la nivel înalt. Acestea ar trebui să aibă o importanță strategică la nivelul macroregiunilor și să se traducă printr-un număr limitat de obiective bine definite însoțite de un set adecvat de indicatori care să măsoare progresele.

„Strategia va avea succes numai dacă putem implementa proiecte concrete care să contribuie la îndeplinirea obiectivelor regiunii. De asemenea, este necesar să putem observa valoarea adăugată a coordonării la nivel regional în îndeplinirea acestor obiective”, a concluzionat comisarul.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

www.ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/macro_region_strategy/index_en.cfm

Strategia UE pentru regiunea Dunării:

www.danube-region.eu

Strategia UE pentru regiunea Mării Baltice:

www.balticsea-region-strategy.eu

Strategia UE pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice:

www.ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/adriat_ionian/index_en.cfm

Inițiativa adriatico-ionică:

www.faic.eu/index_en.asp

▶ ÎN CUVINTE PROPRII

PERSPECTIVE NAȚIONALE ȘI REGIONALE ASUPRA POLITICII DE COEZIUNE

Panorama
salută
contribuțiile
dumneavoastră!

„În cuvinte proprii” este acea secțiune a revistei *Panorama* în cadrul căreia „consumatorii” cheie de la nivel național și regional ai politicii de coeziune sunt invitați să se facă auziți și să ofere feedback în legătură cu politica europeană în acțiune la nivel local, fie concentrându-se asupra actualelor realizări și succese, fie oferind o perspectivă asupra pregătirilor pentru următoarea perioadă de programare.

Cu peste 270 de regiuni în toate cele 28 de state membre ale UE, fiecare cu propria istorie și cu propriile nevoi economice și culturale, este important ca factorii de decizie politică, administratorii și oficialii de la toate nivelurile să fie conștienți de adevăratul impact al politicii de coeziune la nivel local.

În cadrul acestei ediții, revista *Panorama* prezintă perspective din trei state membre și regiuni care privesc spre viitor în legătură cu planurile lor de implementare a fondurilor structurale și de investiții în cadrul următoarei perioade de programare 2014-2020.

Republica Cehă și Regiunea Capitalei Bruxelles din Belgia prezintă abordările lor cu privire la identificarea priorităților pentru viitor, bazându-se pe experiența programelor actuale. În același timp, provincia Noord-Brabant din Țările de Jos își prezintă mediul deschis inovării și spiritului antreprenorial.

Revista *Panorama* salută contribuțiile dumneavoastră, care ar putea apărea în edițiile viitoare:
▶ regio-panorama@ec.europa.eu

▶ ȚĂRILE DE JOS

▶ BRABANT, CENTRUL SOLUȚIILOR INTELIGENTE DIN EUROPA

Provincia Noord-Brabant (Brabantul de Nord) este pregătită pentru o nouă perioadă de programe europene. După doi ani de colaborare intensă cu alte provincii din sudul Țărilor de Jos în cadrul unui program comun și al unei strategii comune, având la bază ținte europene, se întrevede linia de sosire.

Regiunea olandeză Noord-Brabant joacă un rol important în economia Țărilor de Jos. Cota sa în produsul intern brut al Țărilor de Jos, numărul de întreprinderi, numărul de angajați, numărul de brevete, invenții și inovații realizate anual depășesc cu mult media țării. De asemenea, în provincia Noord-Brabant se află și Brainport din regiunea Eindhoven, cea de-a treia regiune tehnologică ca importanță din Europa.

Tehnologie avansată, factor uman avansat

Noord-Brabant se numără printre regiunile de top din Europa în materie de inovare. Provincia depune eforturi pentru

menținerea și consolidarea acestei poziții, precum și pentru a deveni „centru soluțiilor inteligente din Europa”. Regiunea se bazează pe un sector de producție tradițional, dar competitiv și dispune, de asemenea, de un puternic sector al inovării (de exemplu, tehnologie înaltă, logistică și design). Tradiția și tehnologia, precum și combinația de tehnologie înaltă și factor uman avansat se regăsesc din plin în provincia Noord-Brabant, reprezentând fundamentul succesului acesteia.

Programul operațional

Pentru realizarea obiectivelor sale, este necesar ca provincia Noord-Brabant și partenerii săi regionali să se specializeze în anumite activități economice. În prezent, Noord-Brabant finalizează pregătirile pentru noul program operațional (PO) 2014-2020, în cooperare cu provinciile din sudul Țărilor de Jos, și anume Zeelanda și Limburg. În acest cadru a fost creată strategia pentru specializare inteligentă (S3). Noul PO a acordat o atenție deosebită următoarelor cluster economice: alimentație, știința vieții/științele medicale, bioeconomie, sisteme și



Campusul de tehnologie înaltă din Eindhoven reprezintă kilometrul pătrat cu cea mai mare concentrație de inteligență din Țările de Jos, având peste 100 de întreprinderi și institute, precum și în jur de 8 000 de cercetători, dezvoltatori și antreprenori care lucrează la dezvoltarea tehnologiilor și produselor viitorului. Campusul sprijină accelerarea inovării, asigurând un acces ușor la spațiile cu tehnologie înaltă și la rețelele internaționale.

materiale cu tehnologie avansată, logistică și întreținere. De asemenea, cooperarea regională transfrontalieră rămâne o prioritate fundamentală.

Interacțiune unică

Cheia pentru crearea unui mediu antreprenorial de succes în sudul Țărilor de Jos și în special în Noord-Brabant nu depinde doar de „ceea ce facem”, ci și de „cum facem”. Strategia S3 se bazează în mod explicit pe contribuțiile din cadrul rețelei tripartite formate din: guverne, întreprinderi și institute de cercetare. Provincia Noord-Brabant a extins această rețea tripartită prin atragerea de noi parteneri economici, printre care spitale, întreprinderi de transport, companii energetice și grupuri de cetățeni care prezintă interes. În cadrul programului actual 2007-2013, au fost lansate peste 600 de proiecte, printre care 400 de proiecte au fost inițiate de întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri).

Regiunea antreprenorială europeană 2014

Noord-Brabant face dovada unui angajament ferm față de abordarea legată de rețeaua tripartită, cu scopul de a promova un excelent climat antreprenorial, mai ales pentru IMM-uri. Recent, acest angajament a fost răsplătit de Comitetul Regiunilor prin acordarea prestigiosului „Premiu european pentru antreprenorat 2014”. Privind către 2020, Noord-Brabant are încredere că metoda rețelei tripartite se va dovedi din nou abordarea potrivită.

Bert Schampers și Lieke van Alphen

Consilieri în afaceri publice
Provincia Noord-Brabant

▶ AFLAȚI MAI MULTE

www.brabantsmartsolutions.com

▶ REPUBLICA CEHĂ

▶ PREGĂTIRI PENTRU NOUA PERIOADĂ DE PROGRAMARE 2014-2020

PRINCIPALUL OBIECTIV ESTE STARTUL LA TIMP

Deși se depun eforturi intense în sensul noii perioade de programare încă din anul 2010, mai sunt multe de realizat dacă dorim să asigurăm că fondurile europene vor fi utilizate de la începutul anului 2014. Cu toate că regulamentele privind cadrul fondurilor UE urmează să fie aprobate cu jumătate de an înainte de lansarea viitoarei perioade de programare, Republica Cehă își cunoaște deja principalele priorități strategice, precum și liniile generale ale structurii programelor viitoare, obiectivul de bază al acestora fiind promovarea creșterii și creșterea competitivității Republicii Cehe în ansamblu.

Faptul că în Republica Cehă resursele aferente actualei perioade de programare au început să fie concret utilizate cu un an întârziere arată că, de această dată, importanța unor pregătiri corespunzătoare și realizate la timp nu poate fi subestimată. Autoritatea Națională de Coordonare din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale este responsabilă de planificarea pentru perioada de programare 2014-2020. În ceea ce privește lucrările pregătitoare, planificarea se bazează, în special, pe experiența dobândită și aplică principiul parteneriatului; de asemenea, aceasta implică o serie largă de experți, alături de personalul propriu. De la începutul acestui an a fost lansat

un dialog informal cu reprezentanții Comisiei Europene, aceștia oferind asistență pentru elaborarea acordului de parteneriat, document strategic privind utilizarea resurselor cadrului strategic comun aferente perioadei următoare. Un proiect de acord de parteneriat, care a fost deja discutat de guvernul ceh, va fi elaborat și trimis Comisiei Europene în această toamnă. Se fac pregătiri intense la nivelul programelor, al cadrului metodologic uniformizat și al strategiilor destinate promovării stabilității resurselor umane, precum și simplificării și creșterii transparenței sistemelor de gestionare și control din Republica Cehă.



Acordul ceh de parteneriat menționează clar prioritățile naționale în materie de dezvoltare, iar îndeplinirea acestora urmează să fie obiectivul următorilor șapte ani. Atât prioritățile, cât și cele mai mari obstacole din calea competitivității Republicii Ceha, se pot înscrie în expresia „cei patru I”, și anume infrastructură, instituții, inovare și incluziune. Sprijinirea acestor domenii va contribui la transformarea țării într-un spațiu propice unui trai decent și, în același timp, atractiv pentru investitori și mediul de afaceri.

Viitoarea perioadă de programare a fondurilor structurale și de investiții nu poate fi separată de cea anterioară. Experiența practică dobândită în actuala perioadă de programare este utilizată în cadrul pregătirilor pentru perioada 2014-2020. Aceasta vizează atât experiențele pozitive care arată clar aspectele

reușite, cât și erorile care s-au produs și nu pot fi ignorate. Desprinderea de învățăminte reprezintă în acest caz experiența cea mai valoroasă. Nu se poate pleca de la premisa că un astfel de sistem complex și complicat precum cel al fondurilor structurale și de investiții poate fi exploatat fără erori, însă este necesar, de asemenea, să se facă distincție între erorile de formă și cele de fond.

Acestea sunt aspectele convenite și evidențiate în contribuțiile participanților la conferința „Benefits of cohesion policy” (Beneficiile politicii de coeziune), organizată la Praga, la 20 iunie 2013. Reprezentanții instituțiilor europene, structurile naționale de implementare, beneficiarii sprijinului UE și experții nu au dezbătut în cadrul acestei conferințe doar rezultatele pozitive certe și beneficiile specifice ale fondurilor UE pentru Republica Cehă (precum cele peste 70000 de noi locuri de muncă sau îmbunătățirea serviciilor administrațiilor publice).

Politica de coeziune este în general percepută ca fiind o oportunitate uriașă pentru investițiile viitoare. Totuși, trebuie conștientizată trecerea de la caracterul inițial al acesteia de politică compensatorie la una care promovează creșterea, competitivitatea, inovarea și economia cunoașterii. Se preconizează că această schimbare va fi manifestă la nivelul proiectelor care beneficiază de sprijin, reclamând o utilizare mai eficientă a resurselor și rezultate mai vizibile în cadrul următoarei perioade de programare. Implementarea unei gestionări strategice și eficiente a proiectelor, sinergiile dintre politica de coeziune și alte strategii naționale, precum și respectarea principiului parteneriatului dintre toate autoritățile implicate în realizarea acesteia reprezintă, fiecare la rândul său, cunoștințe importante pe care Republica Cehă le va aplica odată cu încheierea actualei perioade de programare și începerea pregătirilor pentru următoarea perioadă.

Ministerul Dezvoltării Regionale
Autoritatea Națională de Coordonare

▶AFLAȚI MAI MULTE
www.mmr.cz

▶BELGIA

▶ FEDR ÎN REGIUNEA CAPITALEI BRUXELLES

Regiunea Capitalei Bruxelles a încercat să răspundă marilor provocări legate, în special, de șomaj și de dezvoltarea economică durabilă, prin acțiuni conforme cu noile reglementări și, mai presus de toate, care vin în completarea propriilor inițiative.

Autoritățile regionale au urmărit să evite capcana distribuirii fondurilor FEDR în rândul operatorilor obișnuiți. În primul rând, acestea au purtat discuții cu toți partenerii și au realizat o evaluare coerentă a regiunii, evidențiind punctele tari și punctele slabe ale acesteia.



Regiunea Capitalei Bruxelles a organizat o serie de evenimente pentru a discuta pe marginea provocărilor și priorităților viitoarelor programe din cadrul fondurilor structurale și de investiții europene.

La 15 martie 2013, peste 200 de reprezentanți ai organismelor regionale, reprezentanți și operatori au participat la evenimentul de lansare a metodei parteneriatului, alături de reprezentanți ai Comisiei Europene. Ulterior, la data de 24 aprilie, în jur de 40 de experți din diferite domenii s-au reunit pentru a-și aduce contribuția la dezbateră privind provocările viitoarelor programe, identificate în cadrul evaluării. Dezbateră a subliniat posibilele sinergii dintre fonduri și nevoia de a lucra defalcat pe ramuri de activitate, generând legături între ocuparea forței de muncă și formare, pe de o parte, și investițiile în materie de dezvoltare durabilă, inovare și întreprinderi mici și mijlocii, pe de altă parte. În lunile iunie și iulie, peste 100 de participanți au fost prezenți în cadrul a trei ateliere tematice, concepute în vederea stabilirii priorităților și măsurilor programelor operaționale din cadrul FEDR și FSE.

Autoritatea de gestionare nu a vizat să sprijine proiectele izolate ale operatorilor, ci a urmărit să îi orienteze pe toți aceștia către o abordare comună, care să reunească partenerii viitorului și să arate beneficiile colaborării în cadrul a două aspecte importante, și anume: dezvoltarea de sectoare economice integrate și chestiunea polarizării regionale și socioeconomice.

În cursul perioadei 2007-2013, unii beneficiari, de exemplu, au demonstrat beneficiile furnizării unei imagini unitare a cartierelor din fostul centru industrial al regiunii. Alții au colaborat pentru stimularea a șase sectoare industriale cu impact asupra mediului, analizând oportunitățile de creare și dezvoltare de întreprinderi și punând la dispoziție un set larg și coordonat de măsuri de sprijin pentru întreprinderile din aceste sectoare.

Suprafața mică a regiunii și proximitatea dintre operatorii săi economici reprezintă atuuri clare, iar autoritățile sunt de părere că pe viitor vor fi create locuri de muncă prin stimularea sinergiilor și adoptarea unei abordări integrate. Aceasta va permite promovarea testării și dezvoltării de noi metode de către anumite întreprinderi, urgentarea adoptării acestor metode de către altele și încurajarea altor întreprinderi să își formeze personalul în timp util, astfel încât acesta să fie capabil să îndeplinească o sarcină sau să reacționeze în fața unei oportunități de piață; pe scurt, asigurarea unei capacități sporite de previziune și reacție, precum și de colaborare.

În conformitate cu strategia Europa 2020, programul operațional al Regiunii Capitalei Bruxelles va fi deschis inovării, mediului și incluziunii. Prin urmare, regiunea preconizează că proiectele selectate nu vor fi limitate la doar una din aceste dimensiuni.

Programarea FEDR va pune accentul pe procesul de revitalizare pe ansamblu a sectoarelor economice vizate, prin utilizarea anumitor pârgii existente: vor fi monitorizate și sprijinite unele inițiative, iar cofinanțarea publică și privată va fi promovată în vederea stimulării coerenței sectoarelor vizate.

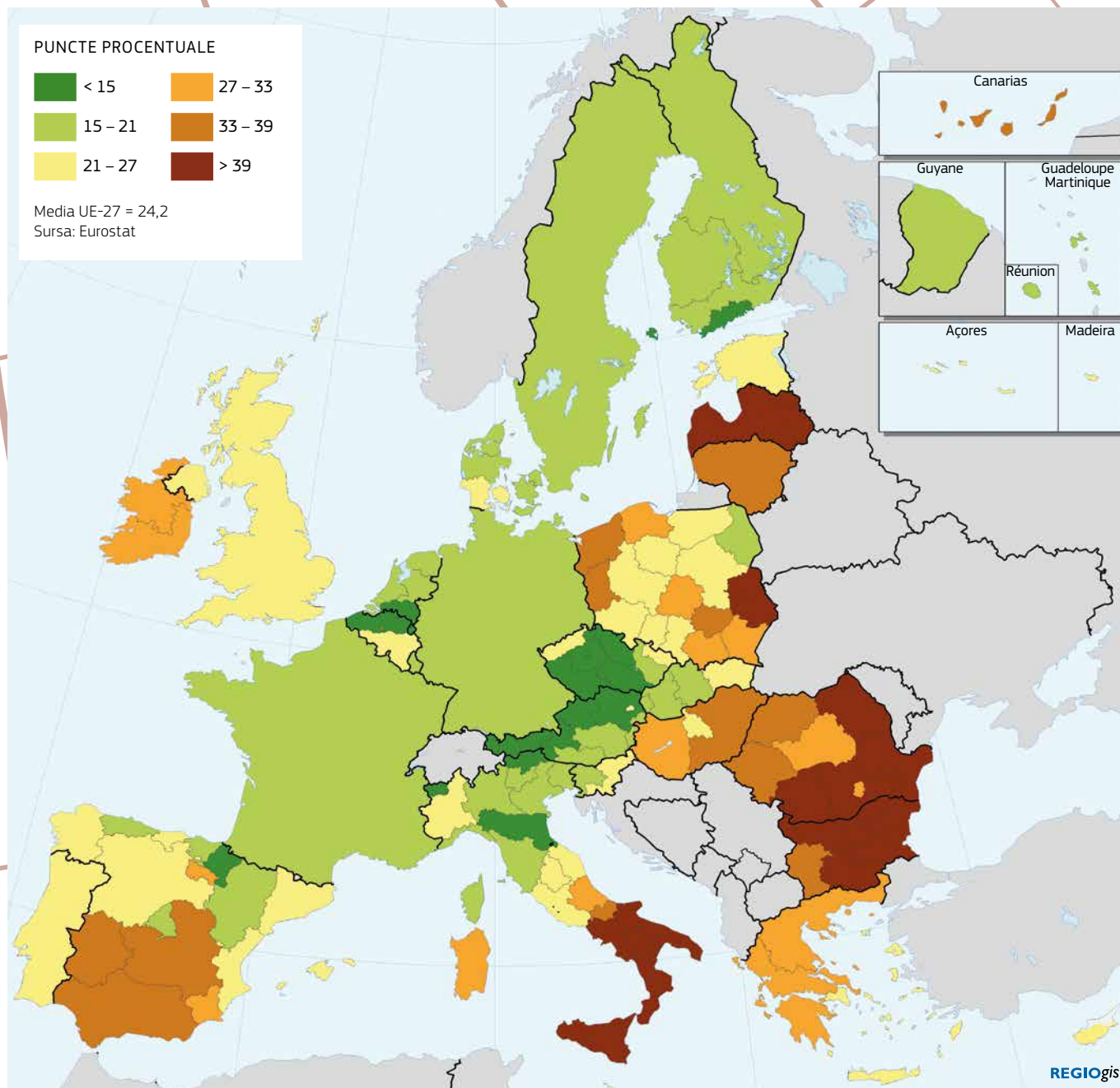
Pentru evitarea disipării fondurilor, alocările din FEDR vor viza cu prioritate sectoare care urmăresc reducerea emisiilor de dioxid de carbon sau îmbunătățirea impactului lor energetic și de mediu și, în fine, care vor genera locuri de muncă corespunzătoare capacității forței de muncă locale. Totuși, ar putea fi în continuare selectate proiecte cu un caracter mai puțin local. Însă autoritatea regională trebuie să fie atentă la adevăratul efect de pârgie pe care acestea îl pot genera: un efect de pârgie asupra unui sector care, astfel stimulat, va putea include, la rândul său, pe termen mediu și lung, profiluri care să corespundă forței de muncă disponibile la nivel local și regional. De asemenea, regiunea va asigura că respectă principiul specializării inteligente și că utilizează și dezvoltă instrumentele create în perioadele de programare anterioare, precum *Brussels Greenbizz*, viitorul incubator de mediu.

Sandrine Vandewattyne

*Ofițer de comunicare
Serviciul public regional Bruxelles,
Coordonare regională, Unitatea pentru
coordonarea și managementul FEDR 2007-2013*

▶ POPULAȚIA

EXPUSĂ RISCULUI DE SĂRĂCIE SAU DE EXCLUZIUNE SOCIALĂ, 2011

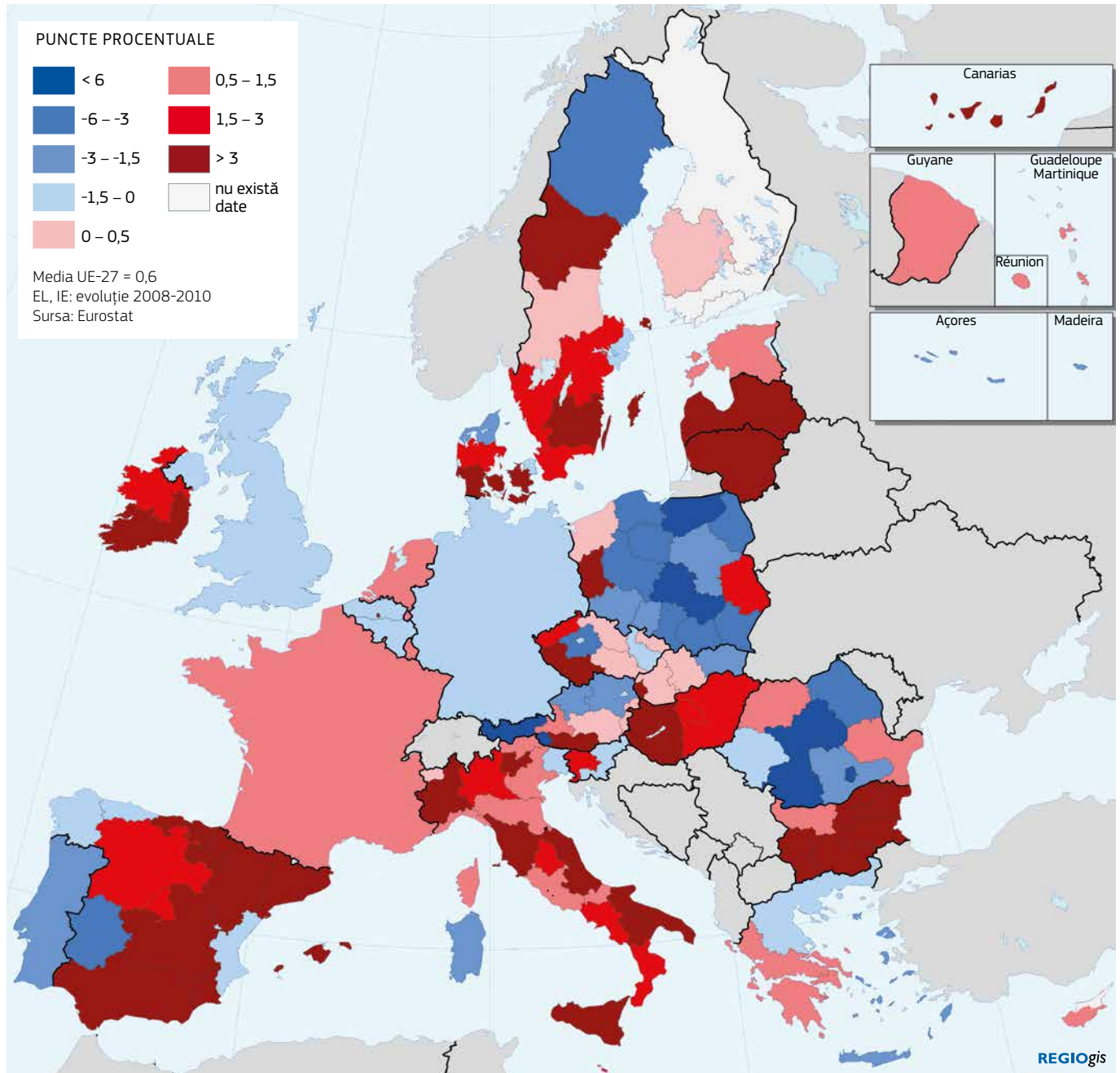


În 2011, procentele cele mai ridicate de populație expusă riscului de sărăcie sau de excluziune socială au fost înregistrate în Bulgaria, în sudul și estul României, în Letonia și în sudul Italiei. În același an, au fost înregistrate rate foarte scăzute ale sărăciei cu precădere în unele regiuni din Austria, Republica Cehă și nordul Italiei.

La nivelul Uniunii Europene, criza economică a condus la creșterea procentului de populație expusă riscului de sărăcie sau de excluziune socială. În perioada 2008-2011, cota acestora a crescut cu 0,6 puncte procentuale. Impactul se va resimți probabil mai mult în viitor, întrucât perioada de criză nu s-a încheiat încă, iar efectele se vor decanta în timp. ▶▶

► MODIFICĂRI LA NIVELUL PONDERII POPULAȚIEI

EXPUSE RISCULUI DE SĂRĂCIE SAU DE EXCLUZIUNE SOCIALĂ, 2008-2011



►► Impactul asupra riscului de sărăcie sau de excluziune socială a fost resimțit cel mai puternic în cele șase state membre cel mai puternic afectate de criză (Estonia, Grecia, Irlanda, Letonia, Lituania și Spania). Cu toate acestea, mai multe state membre mari au înregistrat ușoare creșteri, cum

este cazul Germaniei sau al Regatului Unit, sau chiar o mică scădere a riscului de sărăcie sau de excluziune, precum Polonia sau România.

▶ȘTIRI

[ȘTIRI PE SCURT]

EXPOZIȚIA DE FOTOGRAFIE „100 DE SOLUȚII EURBANE”



Ediția din acest an a OPEN DAYS va avea o componentă nouă, vizuală. Expoziția „100 EURban solutions” („100 de soluții EURbane”), care va fi găzduită în mai multe locații ale evenimentului OPEN DAYS, precum și în aer liber pe străzile Bruxelles-ului, prezintă soluții urbane bazate pe studii de caz și bune practici transferabile. Fotografiiile și textele care le însoțesc vor fi publicate online pentru cei care nu au posibilitatea să ajungă la Bruxelles.

▶AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2013/exhibitions.cfm



VIZIBILITATE PENTRU PROIECTELE NOASTRE

Peste 120 de membri ai rețelei INFORM, constituită din ofițeri de comunicare privind FEDR și Fondul de coeziune, s-au reunit la Budapesta în perioada 30-31 mai pentru a face schimb de experiență, a prezenta învățămintele deprinse și a stabili bune practici.

Două aspecte au beneficiat de o atenție deosebită, și anume: posibilitățile de implicare a beneficiarilor în activitățile de comunicare încă de la începutul unui proiect (un studiu de caz din Malta a pus accentul pe acest aspect) și elaborarea de strategii de comunicare pentru următoarea perioadă de finanțare (4 regiuni din Țările de Jos colaborează în cadrul unei singure strategii).

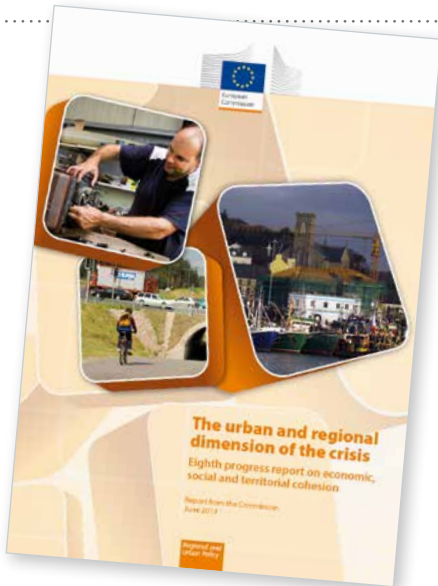
Agenda evenimentului și toate celelalte prezentări se găsesc pe pagina de evenimente a rețelei INFORM. Între timp, pregătirile pentru viitoarea conferință intitulată „Telling the story” („Povestiri”), care va avea loc la Bruxelles, în perioada 9-10 decembrie 2013, sunt foarte avansate. Această conferință importantă organizată de DG Politică Regională și Urbană, în cooperare cu DG Ocuparea Forței de Muncă și Afaceri Sociale, urmărește să evidențieze importanța comunicării realizărilor politicii de coeziune a UE.

Printre punctele de referință ale evenimentului se vor număra prezentarea bunelor practici în materie de comunicare din statele membre, versiunea finală a regulilor de comunicare și de informare 2014-2020 și rezultatele sondajului Eurobarometru privind gradul de conștientizare și percepțiile „cetățenilor” cu privire la politica regională a UE.

În plus, vor fi organizate ateliere de lucru/grupuri de discuții pe anumite aspecte de comunicare (mediile sociale, campaniile de informare, zilele deschise ale proiectelor etc.) Scopul este acela de a pune la dispoziția autorităților de gestionare cunoștințele utile și oportune, înainte de finalizarea strategiilor de comunicare ale programelor.

▶AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/informing/events/201305/index_en.cfm



AL VIII-LEA RAPORT PRIVIND PROGRESSELE: POLITICA DE COEZIUNE ESTE MAI NECESARĂ CA NICIODATĂ)

În perioada 2008-2012, rata șomajului a crescut în patru din cinci regiuni ale UE. Mai mult, PIB-ul a înregistrat o scădere în două din trei regiuni în perioada 2007-2010. Criza actuală are un impact la scară largă, atât în regiunile mai puternic dezvoltate, cât și în cele mai slab dezvoltate. Drept urmare, discrepanțele dintre regiunile UE au început din nou să crească, după o lungă perioadă de convergență.

Această răsturnare dramatică de situație este evidențiată de cel de-al VIII-lea raport privind progresele în materie de coeziune economică, socială și teritorială: „Dimensiunea regională și urbană a crizei”, adoptat astăzi de Comisia Europeană. Raportul arată scăderea dramatică la nivel regional a ratei de ocupare a forței de muncă, precum și a produsului intern brut, a prețurilor locuințelor și a venitului disponibil pe gospodărie. Acesta demonstrează că în timp ce investițiile străine directe și volumul exporturilor s-au redresat rapid în urma crizei, volumul importurilor se situează încă mult sub nivelul înregistrat înainte de criză.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/reports/index_en.cfm

EXTREMADURA ÎȘI PREZINTĂ STRATEGIA PENTRU SPECIALIZARE INTELIGENTĂ

La 24 iunie, regiunea spaniolă Extremadura și-a prezentat strategia pentru specializare inteligentă (RIS3) la Comitetul Regiunilor din Bruxelles. Cristina Teniente, vicepreședintele regiunilor și Raoul Prado, directorul DG Politică Regională și Urbană au subliniat importanța acestei strategii ca instrument de transformare economică la nivel regional, esențial pentru optimizarea utilizării fondurilor în perioada 2014-2020.



Extremadura a inclus strategia sa pentru specializare inteligentă în cadrul propriei strategii în materie de inovare și întreprinderi, intitulată ONE (organizarea unei noi Extremadura), transformând-o în unul din pilonii principali ai structurii sale economice regionale. Strategia se concentrează pe patru teme: gestionarea pe termen lung a resurselor naturale, industriile alimentare cu valoare adăugată ridicată, energie regenerabilă și turism centrat pe calitatea vieții. Aceste patru teme vor constitui punctul de plecare al unei strategii suficient de flexibile încât să fie revizuită și modificată pe parcursul perioadei de programare, pentru a putea cât mai bine să stimuleze punctele tari ale regiunii.

Prezentarea a evidențiat, de asemenea, implicarea activă a părților interesate de la nivel local în elaborarea strategiei, în cadrul unui forum organizat în luna februarie 2013, la care au participat peste 500 de cetățeni, personal academic, antreprenori și reprezentanți ai autorităților locale, pentru a contribui la definirea priorităților viitoare. Pasul următor va consta în depunerea strategiei RIS3 spre aprobarea Comisiei Europene, ca parte a condiționalităților ex ante ale statelor membre.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

<http://one.gobex.es>



Volumul finanțării:
3 496 000 EUR
Contribuția UE:
1 000 000 EUR

▶ ESTUL ANGLIEI, REGATUL UNIT

▶ SENZOR ELECTRONIC

CARE ECONOMISEȘTE RESURSE PRIN MONITORIZAREA CONDUCTELOR DE APĂ

Pierderile de apă din conductele subterane se ridică la milioane de euro. Întreprinderea britanică Syrinix Ltd a dezvoltat un sistem inteligent de monitorizare a conductelor de apă, care detectează scurgerile și alertează echipele de reparații.

Cu sediul în Norwich, Regatul Unit, Syrinix este o IMM nou-înființată care a creat un senzor sofisticat și dispozitive de procesare a semnalelor pentru monitorizarea magistrelor de apă.

Întreprinderea s-a dezvoltat prin finanțare de capital propriu de la Fondul de inovare pentru emisii scăzute de dioxid de carbon (LCIF – Low Carbon Innovation Fund), un fond cu capital de risc de la nivel local, destinat întreprinderilor nou-înființate și cofinanțat din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), finanțarea de capital propriu pentru Syrinix ridicându-se la 810 000 GBP (1 milion EUR). LCIF investește întotdeauna în paralel cu investițiile private; de asemenea, LCIF poate atrage investițiile necesare pentru proiecte de la alți investitori „providențiali”.

În anul 2010, Syrinix a lansat TrunkMinder, un sistem inteligent de monitorizare a conductelor de apă care utilizează senzori plasați la intervale de 500 până la 750 metri de-a lungul sistemelor de conducte. Senzorii detectează cele mai mici scurgeri și alertează automat serviciile publice relevante, acestea putând astfel să repare scurgerile înainte de orice explozie de conductă sau pierdere suplimentară de apă.

Sistemul inteligent de monitorizare este deja utilizat de serviciile publice de apă din Regatul Unit, generând economii de milioane de euro în materie de timp, lucrări și resurse.

TrunkMinder furnizează managerilor de infrastructuri notificări esențiale cu privire la localizarea scurgerilor – cu o acuratețe de un metru – printr-o alertă transmisă la timp care previne

cedarea catastrofală a conductelor magistrale și prin alerte instantanee ale fisurilor.

Syrinix a creat și TransientMinder, care reduce impactul negativ al presiunii tranzitorii. Activități precum închiderea valvelor sau deschiderea rapidă a acestora pot produce pagube, presiunea tranzitorie putând cauza uzura și câteodată pagube catastrofale pentru alte componente din cadrul rețelei locale de conducte.

În ultimii doi ani, Syrinix a devenit un expert de vârf în sectorul tehnologiilor de gestionare a infrastructurii de apă și negociază cu companiile de utilități din Australia, SUA, Orientul Mijlociu și Îndepărtat.

LCIF realizează investiții de capital propriu la nivelul IMM-urilor nou-înființate din estul Angliei, care dezvoltă produse sau procese noi și inovatoare, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și într-o manieră ecologică. Fondul dispune de 20,5 milioane GBP (25,3 milioane EUR) din FEDR, la care se adaugă peste 17 milioane GBP (21 milioane EUR) din investițiile din sectorul privat – generând un total de peste 50 de milioane GBP (61,7 milioane EUR) de investiții în estul Angliei. Fondul va fi operațional până în decembrie 2015.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

www.syrinix.com
www.lowcarbonfund.co.uk

▶ ANDALUZIA, SPANIA

▶ SISTEMELE DE ILUMINAT EFICIENTE

DIN PUNCT DE VEDERE ENERGETIC DIN ANDALUZIA



Volumul finanțării:
10 295 000 EUR
Contribuția UE:
1 153 000 EUR

Barbate, localitate situată în provincia Cadiz din sudul Andaluziei, reprezintă unul din orașele cele mai afectate de șomaj din Spania. Cu o economie bazată pe pescuit și turism, Barbate traversează una din cele mai dificile perioade din istoria sa.

Totuși, începând din 2009, orașul a găzduit unele din cele mai semnificative inițiative antreprenoriale din Andaluzia, și anume Light Environment Control SL (LEC), o întreprindere care, cu sprijinul fondurilor UE, a generat creșteri considerabile la nivelul economiei locale aflate în dificultate. Concret, au fost create, în mod direct, 82 de locuri de muncă, majoritatea pentru ingineri de înaltă specializare, ceea ce contribuie la menținerea specialiștilor din regiune, aceștia neputând să își dezvolte o carieră în Spania fără acest proiect.

LEC a fost înființată în 2009, după patru ani de cercetări în dezvoltarea unui sistem de iluminat mai eficient și mai ieftin. Administrațiile locale și întreprinderile recunosc că iluminatul se află pe lista costurilor lor fixe cele mai ridicate.

În 2007, în timpul etapei sale de cercetare, LEC a asigurat pentru prima dată iluminatul cu tehnologie LED acționată prin telecomandă a unui oraș european. Reacția pozitivă primită din partea autorităților locale și a întreprinderilor i-au încurajat să continue cercetările și să proiecteze și să producă becuri proprii.

În 2009, a început construcția unui centru de C&D+i (cercetare, dezvoltare și inovare) și de producție de tehnologie LED. Clădirea de 6 500 m² găzduiește un centru de prelucrare, o „sală curată” pentru electronice, o zonă de vopsitorie, o zonă de clasificare a luminozității și o zonă de asamblare.

Becurile cu LED reduc semnificativ consumul de energie și, în consecință, cheltuielile; acestea sunt 100% reciclabile și, spre deosebire de iluminatul convențional, nu conțin poluanți, precum plumb, cadmiu sau mercur. În plus, acestea nu produc radiații infraroșii sau ultraviolete și generează mai puțină căldură, conducând la mai puține pierderi de energie și un consum redus de aer condiționat.

Datorită expertizei dobândite, LEC a dezvoltat soluții de iluminat intern și extern, precum și software-ul brevetat StelUrban, destinat controlului iluminatului stradal. Acesta adaptează iluminatul la nevoile în timp real, generând astfel o economisire suplimentară a consumului de energie. Acest software dispune de găzduire cloud și poate fi accesat de pe orice dispozitiv mobil. În plus, este dotat cu un sistem de alarmă care notifică utilizatorii cu privire la posibile conectări sau utilizări neautorizate sau la orice defecțiuni la nivelul instalației.

Controlul asupra întregului proces permite întreprinderii să ofere soluții personalizate în raport cu nevoile clienților. LEC este considerată, în prezent, principalul producător de tehnologie LED din Andaluzia și unul din cei mai mari producători din Spania. Aceasta derulează proiecte de iluminat în țări precum Mexic, Brazilia, Peru și Maroc și a primit Premiul pentru inovare al Universității din Sevilla, precum și recunoașterea Consiliului Regional al Andaluziei la categoria inovare și realizări științifice.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

<http://www.lecsl.com/web/?lan=en>

▶ COOPERAREA TERITORIALĂ EUROPEANĂ

▶ SCHIMB DE EXPERIENȚĂ

ÎN MATERIE DE FINANȚARE DE PROIECTE
DESTINATE IMM-URILOR

Volumul finanțării:
1 995 000 EUR
Contribuția UE:
1 567 000 EUR

Proiectul FIN-EN încurajează statele membre să facă schimb de informații și de bune practici privind utilizarea instrumentelor de inginerie financiară și a fondurilor private în sprijinul IMM-urilor.

Instrumentele de inginerie financiară (IIF) sunt o opțiune oferită de Comisia Europeană statelor membre în vederea îndeplinirii obiectivelor de politică. Aceste instrumente se regăsesc sub diverse forme, cum ar fi credite, garanții de împrumut, capitaluri proprii, capitaluri de risc și microfinanțări. Ele permit statelor membre să stimuleze participarea capitalurilor din sectorul privat și să utilizeze mai eficient resursele din sectorul public în procesul de implementare a proiectelor.

Atunci când sunt utilizate la momentul oportun și în mod corect, instrumentele financiare pot juca un rol esențial în maximizarea eficienței și eficacității realizării obiectivelor politicii regionale – o prioritate clară în contextul economic și financiar actual. Datele recente arată că fiecare euro din resurse publice a mobilizat între unu și doi euro din împrumuturi, între unu și trei euro din investiții de capital propriu și între unu și opt euro din împrumuturi garantate.

Proiectul FIN-EN „Partajarea metodologiilor privind ingineria financiară pentru întreprinderi” implică parteneri din 13 țări și urmărește să analizeze și să partajeze experiențele autorităților regionale și naționale din întreaga Europă, astfel încât instrumentele de inginerie financiară să fie utilizate cât mai eficient.

În cadrul proiectului coordonat de Finlombarda S.A., instituție italiană afiliată regiunii Lombardia și finanțată în cadrul programului INTERREG IVC pentru cooperare teritorială europeană, a fost creată o rețea paneuropeană de utilizatori de IIF, care să ofere o platformă de discuții pe marginea fiecărei etape a procesului de implementare – programare, punere în

aplicare și monitorizare și raportare – în vederea găsirii de soluții concrete la probleme similare.

O bază de date cuprinzătoare, care conține informații privind instrumentele de inginerie financiară implementate de parteneri, se află în curs de dezvoltare. A fost analizată experiența acumulată în urma utilizării a 45 de instrumente financiare – 6 scheme de garantare, 10 scheme de creditare, 13 capitaluri proprii și 16 combinate.

A fost creat un site web pentru ca informațiile privind diversele instrumente financiare să fie ușor accesibile. Acesta va furniza, de asemenea, orientări în materie de inginerie financiară, cu accent pe capcanele de evitat, pe cele mai bune practici de adoptat și pe normele clare referitoare la instituirea și implementarea de instrumente financiare, precum și la implicarea unor potențiali intermediari financiar.

Cooperarea și schimbul de bune practici în rândul participanților sunt promovate prin organizarea de grupuri de lucru tematice, vizite de studiu și diseminare de informații.

Noile reglementări privind fondurile structurale și de investiții europene pentru perioada 2014-2020 susțin fervent adoptarea la scară mai largă a IIF în cadrul politicilor de coeziune. Experiența dobândită prin proiectul de trei ani aflat în derulare până în decembrie 2014 va contribui la promovarea unei utilizări sporite a unor astfel de vehicule financiare în cadrul următoarei perioade de programare și va oferi sprijin unui număr mai mare de IMM-uri.

▶ AFLAȚI MAI MULTE
www.fin-en.eu



Volumul finanțării:
1 844 000 EUR
Contribuția UE:
464 000 EUR

▶ STŘEDNÍ ČECHY, REPUBLICA CEHĂ

▶ RENOVAREA UNEI ȘCOLI PENTRU REINTEGRAREA TINERILOR DEFAVORIZAȚI

Centrul vocațional și de învățământ profesional din Kladno–Vrapice, Republica Cehă, oferă sprijin copiilor defavorizați în deprinderea unor abilități practice și obținerea unei diplome de ucenicie care să le faciliteze accesul pe piața muncii.

O școală dintr-o zonă industrială, aflată la periferia zonei metropolitane a Pragăi, a fost modernizată și renovată pentru a deveni o instituție progresistă și eficientă de formare, care să îi sprijine pe tinerii aflați la marginea societății să deprindă abilități noi și să obțină un loc de muncă.

Centrul vocațional și învățământ profesional (Odborné učiliště a Praktická škola) din Kladno–Vrapice a suferit o transformare majoră, implicând reconstrucția a 750 m² de acoperiș pentru a putea dispune săli de clasă la mansardă și construcția unor spații școlare noi.

Pentru finanțarea lucrărilor de renovare, școala a primit 47,7 de milioane CZK printr-o serie de programe, inclusiv o subvenție de 12 milioane CZK prin Programul Operațional Regional pentru Regiunea Boemia Centrală din cadrul FEDR.

Complexul școlar include astăzi un centru de consiliere specială, un birou și șase săli de clasă noi, utilizate de ucenici și de profesori. Pe lângă sălile de clasă suplimentare de la mansardă, școala este dotată acum cu o bucătărie de ultimă generație, unde viitoarele îngrijitoare pot învăța să gătească mâncare caldă sau să pregătească băuturi.

Pentru elevii cu dizabilități a fost construită o intrare fără obstacole, echipată cu un lift care facilitează accesul și le permite să studieze pentru obținerea unei diplome de ucenic cu specializarea grădinar sau electrician.

Cursurile de ucenicie sunt oferite pentru calificarea elevilor ca tâmplari, electricieni, florari, paramedici, îngrijitoare, furnizori de preparate alimentare, zugravi, decoratori, lăcătuși, zidari etc.

Școala primește elevi din familii cu educație modestă, printre care și romi, pentru ca aceștia să aibă șansa de a dobândi abilități elementare. Pentru a contribui la integrarea grupurilor defavorizate din punct de vedere social, este important, de asemenea, să se asigure accesul la servicii de asistență socială ieftine și de calitate. Această școală face parte dintr-o rețea complexă de salvare.

Școala trebuie să sprijine creșterea ratelor de ocupare a forței de muncă, prin reducerea numărului de șomeri din rândul persoanelor cu educație primară.

„Suntem în căutarea celor mai bune metode pentru progresul elevilor, pentru a-i încuraja să devină persoane respectabile, să dobândească abilități și competențe și să își găsească un loc de muncă bun. Dorința noastră este să dezvoltăm o școală modernă, competitivă la nivel UE prin calitatea facilităților oferite și a metodelor de predare”, afirmă directoarea școlii, Ivana Sedláková.

▶ AFLAȚI MAI MULTE
www.ouvrapice.cz



▶ EVALUAREA *EX POST* A POLITICII DE COEZIUNE, 2007-2013

CE ÎNVĂȚĂMINTE PUTEM DESPRINDE
DIN EVALUAREA IMPLEMENTĂRII ACESTEI
POLITICI ÎNTR-O PERIOADĂ DE CRIZĂ?

Este timpul să se înceapă planificarea evaluării *ex post* a perioadei de programare 2007-2013. Cerința legală este ca evaluarea să fie finalizată de către Comisia Europeană până la finele anului 2015. Direcția Generală Politică Regională și Urbană și Direcția Generală Ocuparea Forței de Muncă și Afaceri Sociale coordonează o serie de evaluări tematice care analizează diverse aspecte ale implementării și efecte ale politicii de coeziune.

Referitor la perioada de programare 2000-2006, Direcția Generală Politică Regională și Urbană a realizat o evaluare *ex post* foarte cuprinzătoare, care a implicat 19 module de lucru pe o perioadă de 5 ani, aceasta fiind finalizată în 2012. De această dată, exercițiul va fi mai concentrat. Unele întrebări ridicate în cadrul evaluării perioadei 2000-2006 vor fi analizate mai în amănunt, în timp ce evaluarea va viza și domenii noi. Având în vedere că actuala perioadă de programare nu se va încheia cât timp se realizează evaluarea, anumite domenii de intervenție al căror impact se face resimțit

într-un timp mai îndelungat, cum este cazul infrastructurii, vor beneficia de mai puțină atenție.

Unele dintre principalele întrebări din cadrul evaluării vor fi următoarele:

- ▶ Care a fost impactul Fondului european de dezvoltare regională (FEDR) și al Fondului de coeziune? Ce s-a întâmplat cu politica regională în perioada de criză? Programele din cadrul politicii regionale au reușit să mențină investițiile în materie de dezvoltare în cursul acestei perioade? Ce informații ne oferă criza cu privire la punctele tari ale diverselor niveluri de guvernare din diferite state membre?
- ▶ Ce anume face obiectul sprijinului din FEDR în sectorul IMM-urilor și al inovării? Sunt aceste intervenții cele mai eficiente, așa cum sugerează literatura economică de specialitate? Care sunt dovezile efectelor acestor intervenții?
- ▶ FEDR oferă sprijin marilor întreprinderi? În cazul unui răspuns afirmativ, în ce scop și cu ce impact?



Proiecte de succes cu finanțare UE destinate sprijinirii întreprinderilor (de la stânga la dreapta): Centrul de cercetare pentru terapii regenerative – Cluster de excelență, Saxonia, Germania; Eco-incubatorul de afaceri Ravensbourne, Londra, Regatul Unit; BIC Granada, parte la programul de stimulente pentru inovare și dezvoltarea afacerilor, Andaluzia, Spania.

- ▶ Care sunt motivele pentru existența schemelor de capital de risc create cu sprijin din FEDR și care sunt rezultatele timpurii ale acestora? Care sunt costurile?
- ▶ Ce infrastructuri de transport și de mediu au fost construite cu sprijin din partea fondurilor structurale? Care este probabilitatea ca acestea să fie durabile din punct de vedere financiar, luând în considerare experiențele anterioare?
- ▶ Cum au investit fondurile structurale în eficiența energetică și care a fost impactul acestor investiții? Care state membre au înregistrat rezultate și ce obstacole au întâmpinat celelalte și din ce motive?
- ▶ Care sunt motivele investițiilor în turism, cultură, patrimoniu natural și industrii creative? Care sunt principalele tipuri de investiții și care este dovada eficacității acestora?
- ▶ Care au fost realizările programelor de cooperare teritorială europeană, în special în domeniul cercetării, al tehnologiei și inovării, al protecției mediului și al modernizării și transporturilor? Cum au influențat programele transnaționale și interregionale evoluția politicii în cadrul UE?
- ▶ Care sunt strategiile de dezvoltare urbană integrată care beneficiază de sprijin din fondurile structurale? Care este rolul investițiilor în infrastructura socială?

Un raport de sinteză va fi elaborat la sfârșitul anului 2015, precum și rapoarte tematice pentru fiecare modul al evaluării, alături de rapoarte de țară și regionale, care vor fi accesibile prin intermediul hărților electronice.

Metodele ce urmează a fi folosite vor include analize ale literaturii de specialitate, analize de date, studii de caz, sondaje, modele macroeconomice și sectoriale. Ca prim pas, DG Politică Regională și Urbană a lansat o evaluare a datelor raportate de autoritățile de gestionare în rapoartele lor anuale privind implementarea. Aceasta va spori robustețea următoarelor module de lucru ale evaluării și va oferi, de asemenea, sprijin responsabililor în materie de elaborare de programe pentru perioada

2014-2020 în vederea îmbunătățirii calității și acurateții sistemelor lor de monitorizare.

Vor avea loc o serie de consultări de-a lungul procesului – cu experți din mediul academic, cu experți din diferite domenii și cu responsabilii de elaborarea și implementarea politicii în cele 28 de state membre, acestea contribuind la concluziile analizei și evaluării. DG Politică Regională și Urbană prognozează că, prin intermediul acestui dialog, statele membre și regiunile își vor însuși concluziile evaluării și vor ține cont de acestea în cadrul programelor pentru perioada 2014-2020 – care se va afla încă într-o etapă foarte timpurie a implementării la finele anului 2015.

Evaluarea ex post a perioadei 2000-2006 a influențat puternic modul în care a fost concepută perioada de programare 2014-2020. Concluziile evaluării au oferit justificări pentru orientarea către obiective specifice – în sensul contextului național sau regional, cerința legată de indicatorii de rezultat redând obiectivul în cauză printr-un nivel de referință și o țintă –, pentru utilizarea de indicatori comuni care dispun de definiții general acceptate, pentru clarificarea rolurilor monitorizării și ale evaluării și pentru cerința ca autoritățile de gestionare să realizeze evaluări ale impactului. DG Politică Regională și Urbană estimează că această evaluare ex post va oferi mai multe detalii cu privire la îmbunătățirea elaborării și impactului politicii de coeziune.

▶ AFLAȚI MAI MULTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/impact/evaluation/index_en.cfm

▶ AGENDĂ

7-10 OCTOMBRIE 2013

_Bruxelles (BE)

OPEN DAYS 2013

28-29 OCTOMBRIE 2013

_București (RO)

**Al doilea Forum anual
al Strategiei UE pentru
regiunea Dunării**

8 NOIEMBRIE 2013

_Bruxelles (BE)

**Regiunile ca motoare
care generează o nouă
creștere prin specializare
inteligentă**

9-10 DECEMBRIE 2013

_Bruxelles (BE)

**Conferința
„Telling the story”**

6-7 FEBRUARIE 2014

_Atena (EL)

**Conferința privind Strategia
UE pentru regiunea Mării
Adriatice și a Mării Ionice**

31 MARTIE 2014

_Bruxelles (BE)

RegioStars

Pentru informații suplimentare privind aceste evenimente,
consultați secțiunea Agendă de pe site-ul Inforegio:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_ro.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_ro.cfm)

Am dori să aflăm care sunt
realizările politicii de coeziune în regiunea
dumneavoastră, evidențiind rezultatele
și beneficiile concrete pentru cetățeni, precum
și opiniile dumneavoastră privind pregătirile pentru
următoarea perioadă de programare.

Contribuțiile selectate vor fi publicate în
următoarea ediție a revistei Panorama. Vă rugăm
să ne trimiteți contribuțiile dumneavoastră
(nu mai mult de 600-700 de cuvinte) la:

regio-panorama@ec.europa.eu

EXPRIMAȚI-VĂ OPINIA



■ Oficiul pentru Publicații

Comisia Europeană, Direcția Generală Politica Regională și Urbană
Comunicare – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Pagina web: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_ro.cfm

